نمبر شمار	عربی	اُردو
۸۵۴	جَاءَكَ	آیا تیرے پاس
۸۵۵	مَا لَكَ	نہیں تیرے لئے
		ع ۱۴
۸۵۶	عَدْلٌ	بدلہ، برابری
۸۵۷	اِبْتَلٰی	آزمایا
		(مصدر: اِبْتِلَاءٌ)
۸۵۸	اَتَمَّ	پورا کیا، تمام کیا
۸۵۹	جَاعِلٌ	بنانے والا
۸۶۰	اِمَامًا	پیشوا
۸۶۱	ذُرِّيَّةٌ	اولاد
		(جمع: ذُرِّيَّاتٌ)
۸۶۲	لَا يَنَالُ	نہیں پہنچے گا، نہیں حاصل ہوگا
		(ن ی ل)
۸۶۳	عَهْدٌ	وعدہ
۸۶۴	جَعَلْنَا	بنایا ہم نے
۸۶۵	اَلْبَيْتَ	گھر، کعبہ
		(بیت اللہ مراد ہے)
۸۶۶	مَثَابَةً	جائے ثواب
۸۶۷	اِتَّخِذُوْا	بناؤ، مقرر کرو

نمبر شمار	عربی	اُردو
۸۶۸	مَقَامِ اِبْرَاهِيْمَ	کھڑے رہنے کی جگہ حضرت ابراہیم ع کی
۸۶۹	مُصَلًّى	جائے نماز
۸۷۰	طَهِّرَا	پاک رکھو تم دونوں
۸۷۱	طَائِفِيْنَ	طواف کرنے والے
		(ط و ف)
۸۷۲	عَاكِفِيْنَ	اعتکاف کرنے والے
۸۷۳	رُكَّعِ السُّجُوْدِ	رکوع سجدہ کرنیوالے
۸۷۴	اٰمِنًا	امن والا
۸۷۵	اُرْزُقْ	رزق دے
۸۷۶	اَهْل	رہنے والے
۸۷۷	اُمَتِّعُ	فائدہ دے گا
		(م ت ع)
۸۷۸	اَضْطَرُّ	بے بس کردوں گا، مجبور کردوں گا
		(ض ر ر)
۸۷۹	رَفَعَ	اونچا اٹھایا
۸۸۰	قَوَاعِدَ	دیواریں
		(واحد: قَاعِدَةٌ)
۸۸۱	تَقَبَّلْ	قبول کرلے
۸۸۲	اُمَّةٌ	جماعت، اُمّت (جمع: اُمَمٌ)

نمبر شمار	عربی	اُردو
۸۸۳	اَرِنَا	دکھا ہم کو (اَرٰی سے فعل امر)
۸۸۴	مَنَاسِكَ	حج کے احکام، بندگی کے احکام، طریقۂ عبادت
۸۸۵	تُبْ	متوجّہ ہونا
۸۸۶	اِبْعَثْ	بھیج، کھڑا کر
۸۸۷	اَلْحِكْمَةَ	دانشمندی، حکمت
۸۸۸	يُزَكِّيْ	پاک کرے، ستھرا کرے، صاف کرے۔
		(ز ک ی)
		ع ۱۵
۸۸۹	رَغِبَ (عَنْ)	اعراض کرنا، ناپسند کرنا۔
	رَغِبَ (اِلٰی)	رغبت کرنا، چاہنا پسند کرنا، راغب ہونا۔ لیکن اگر اس کے بعد عَنْ ہو تو معنیٰ ہوں گے "اعراض کرنا"، یہاں چونکہ رَغِبَ کے بعد عَنْ کا استعمال ہوا ہے اس لئے معنیٰ ہونگے "اعراض کرنا"۔

نمبر شمار	عربی	اُردو
۸۹۰	سَفِهَ	بے وقوف ہوا، نادان ہوا
		(جمع: سُفَهَاءُ)
۸۹۱	اِصْطَفَيْنَا	ہم نے پسند کیا (چن لینا، پسند کرنا)
۸۹۲	اَسْلِمْ	مطیع ہوجا، مسلم ہوجا
۸۹۳	وَصّٰی	وصیّت کی
۸۹۴	بَنِيْ	بیٹے
۸۹۵	يٰبَنِيَّ	اے بیٹو میرے
۸۹۶	اِذْ حَضَرَ	جب آئی
۸۹۷	اِلٰهٌ	معبود
۸۹۸	اٰبَاءَ	باپ دادا
		(واحد: اَبٌ)
۸۹۹	خَلَتْ	ہوگزری
۹۰۰	عَمَّا	اس چیز سے
۹۰۱	كُوْنُوْا	ہوجاؤ

نمبر شمار عربی	اردو
۹۰۲- تَهْتَدُوْا	ہدایت پاجاؤگے
۹۰۳- حَنِيْفًا	یکسو
	(جمع: حُنَفَاءُ)
۹۰۴- اَلْاَسْبَاطُ	اولادِ یعقوب
۹۰۵- اُوْتِیَ	دیے گئے
۹۰۶- نَبِيُّوْنَ	نبی
	(واحد: نَبِیٌّ)
۹۰۷- فَرَّقَ	فرق کرنا، جُدائی ڈالنا
	(مصدر: تَفْرِیْقٌ)
۹۰۸- بَيْنَ	درمیان
۹۰۹- اَحَدٍ	کسی ایک، کوئی ایک
۹۱۰- تَوَلَّوْا	پھر جاویں وہ
۹۱۱- شِقَاقٌ	اختلاف
۹۱۲- فَ	پس
۹۱۳- سَ	قریب عنقریب
۹۱۴- يَكْفِيْ	کافی ہوگا
	(مصدر: كِفَايَةٌ)
۹۱۵- كَ	تجھکو

نمبر شمار عربی	اردو
۹۱۶- هُمُ اللّٰهُ	اُن کے مقابلے میں اللہ
	(فَسَيَكْفِيْكَهُمُ اللّٰهُ)
۹۱۷- صِبْغَةٌ	رنگ
۹۱۸- مَنْ	کون، کس کا
۹۱۹- اَحْسَنُ	زیادہ اچھا، زیادہ بہتر
۹۲۰- عٰبِدُوْنَ	بندگی کرنے والے
	(واحد: عَابِدٌ)
۹۲۱- فِی اللّٰهِ	اللہ کے بارے میں
۹۲۲- مُخْلِصُوْنَ	مخلص ہوکر بندگی کرنے والے۔
۹۲۳- اَعْلَمُ	زیادہ واقف
۹۲۴- كَتَمَ	چھپانا
۹۲۵- شَهَادَةٌ	گواہی
	(جمع: شَهَادَاتٌ)

ع ۱۶

پارہ نمبر (۲)

نمبر شمار عربی	اردو
۹۲۶- سَ	عنقریب، بس اب
۹۲۷- مَا وَلّٰهُمْ	کس چیز نے پھیر دیا اُن کو
۹۲۸- قِبْلَةٌ	قبلہ
۹۲۹- اُمَّةً وَّسَطًا	اُمّت درمیانی، بیچ کی راہ
۹۳۰- كَذٰلِكَ	اسی طرح
۹۳۱- مَا جَعَلْنَا	نہیں بنایا ہم نے
۹۳۲- مِمَّنْ	کون سا (مِنْ اور مَنْ کا مرکب ہے)
۹۳۳- يَنْقَلِبُ	پھر جاتا ہے
	(مصدر: اِنْقِلَابٌ)
۹۳۴- عَقِبٌ	ایڑی
۹۳۵- عَقِبَيْهِ	اپنی ایڑیوں پر (اُلٹے پھرنے کے لئے بولا جاتا ہے)
۹۳۶- اِنْ كَانَتْ	اگرچہ تھی

نمبر شمار عربی	اردو
۹۳۷- لَ	البتہ، ضرور
۹۳۸- كَبِيْرَةٌ	بڑی بات
۹۳۹- يُضِيْعَ	ضائع کرے
	(ض ی ع)
۹۴۰- رَءُوْفٌ	شفقت رکھنے والا
۹۴۱- قَدْ	تحقیق
۹۴۲- نَرٰى	ہم دیکھتے ہیں
۹۴۳- تَقَلُّبٌ	پھرنا، پلٹنا
	(ق ل ب)
۹۴۴- وَجْهِكَ	تیرا چہرہ
۹۴۵- فَلَنُوَلِّيَنَّكَ	پس البتہ پھیریں گے ہم تجھ کو۔
	(سہولت کیلئے نیچے الگ الگ دیکھئے)
۹۴۶- فَ	پس
۹۴۷- لَ	البتہ، ضرور
۹۴۸- نُوَلِّیَ	ہم پھیر دیں گے
	(و ل ی)
۹۴۹- اَنَّ	ضرور (بیشک)
۹۵۰- وَلِّ	پھیر دے
	(فعل امر)
۹۵۱- شَطْرَ	طرف

نمبرشمار عربی	اردو
۹۵۲ اَلْمَسْجِدِ الْحَرَامِ	مکہ مکرّمہ کی مسجد، جہاں کعبہ ہے۔
۹۵۳ - حَيْثُ	جہاں کہیں، جس جگہ
۹۵۴ - اُوْتُوا الْكِتٰبَ	دیے گئے کتاب
۹۵۵ - مَا	نہیں (ابتک مَا لفظ کی کافی مشق کرائی جاچکی ہے اس لئے کہ یہ لفظ کبھی تو ہاں "جو کچھ، کیا" وغیرہ کے معنیٰ میں آتا ہے اور کبھی نہیں کے معنیٰ میں۔ لیکن عبارت میں جس لفظ کیساتھ یہ ہوتا ہے خود پتہ لگ جاتا ہے کہ کس معنی میں استعمال ہُوا ہے۔ مثلاً اب اس آیت میں ہی دیکھ لیں وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ آیا ہے یعنی "اور نہیں ہے اللہ بے خبر" اسطرح جملوں کے آگے پیچھے غور کرنے سے صاف سمجھ میں آجائیگا۔ مزید مشق کیلئے ترجمہ لفظی دیکھ لیں تو بہتر ہے)

نمبرشمار عربی	اردو
۹۵۶ - لَئِنْ	البتہ، اگر
۹۵۷ - اَتَيْتَ	لادے تو
۹۵۸ - يَعْرِفُوْنَ	پہچانتے ہیں (مصدر: مَعْرِفَةٌ)
۹۵۹ - اَبْنَاءُ	بیٹے (واحد: اِبْنٌ)
۹۶۰ - كَتَمَ	چھپانا
۹۶۱ - مُمْتَرِيْنَ	شک لانے والے
ع	
۹۶۲ - وِجْهَةٌ	رُخ
۹۶۳ - مُوَلِّيْ	پھیرنے والا
۹۶۴ - اِسْتَبِقُوْا	سبقت چاہو، آگے بڑھو
۹۶۵ - خَيْرَاتُ	نیکیاں

نمبرشمار عربی	اردو
۹۶۶ - اَيْنَمَا	جہاں کہیں
۹۶۷ - وَلِّ	پھیردے
۹۶۸ - لِئَلَّا	تاکہ نہ (اصل لفظ: لِ بمعنیٰ کے لئے اَنْ (کہ) لَا (نہیں) لِئَلَّا تینوں کا مُرکّب ہے)
۹۶۹ - حُجَّةٌ	دلیل، حُجّت
۹۷۰ - اُتِمَّ	تمام کروں میں
۹۷۱ - لَعَلَّ	شاید، تاکہ
۹۷۲ - تَهْتَدُوْنَ	تم ہدایت پاؤ
۹۷۳ - كَمَا	جیساکہ
۹۷۴ - اَرْسَلْنَا	بھیجا ہم نے
۹۷۵ - فِيْكُمْ	بیچ تمہارے
۹۷۶ - يَتْلُوْا	تلاوت کرتا ہے (مصدر: تِلَاوَةٌ)
۹۷۷ - ذِكْرٌ	یادکرنا
۹۷۸ - شُكْرٌ	شکرکرنا
ع ۱۸	
۹۷۹ - مَعَ	ساتھ
۹۸۰ - سَبِيْلِ اللّٰهِ	اللہ کی راہ (مضاف مضاف الیہ)

نمبرشمار عربی	اردو
۹۸۱ - اَمْوَات	مردے (واحد: مَيِّتٌ)
۹۸۲ - اَحْيَاءٌ	زندے (واحد: حَيٌّ)
۹۸۳ - نَبْلُوَ	ہم آزمائیں گے
۹۸۴ - جُوْعٌ	بُھوک
۹۸۵ - نَقْصٌ	نُقصان
۹۸۶ - اَمْوَالٌ	مَالٌ کی جمع
۹۸۷ - ثَمَرَاتٌ	پھل (واحد: ثَمَرَةٌ)
۹۸۸ - اَصَابَتْ	پڑی، پہنچی
۹۸۹ - مُصِيْبَةٌ	مصیبت
۹۹۰ - صَلَوٰتٌ	رحمت
۹۹۱ - صَفَا وَمَرْوَة	دو پہاڑیوں کے نام جو مکہ میں مسجدِ حرام کے قریب ہیں
۹۹۲ - شَعَائِرُ	نشانیاں
۹۹۳ - حَجَّ	حج کرنا
۹۹۴ - اِعْتَمَرَ	عُمرہ کرنا (عمرہ طواف کعبہ اور

نمبر شمار عربی	اردو
	صفا و مروہ کی سعی کرنے کو کہتے ہیں، یہ ایامِ حج کے علاوہ بھی کیا جاتا ہے۔ ایک طرح سے چھوٹا حج کہ عرفات کے میدان میں حاضری ضروری نہیں۔
۹۹۵۔ جُنَاحٌ	گناہ
۹۹۶۔ تَطَوَّعَ	خوشی سے کیا
۹۹۷۔ شَاكِرٌ	قدر داں
۹۹۸۔ عَلِيْمٌ	جاننے والا
۹۹۹۔ اَجْمَعِيْنَ	سب
۱۰۰۰۔ خَفَّفَ	ہلکا کرنا
۱۰۰۱۔ يُنْظَرُوْنَ	مہلت دیئے جائیں گے (ن ظ ر)

ع ۱۹

نمبر شمار عربی	اردو
۱۰۰۲۔ خَلْقَ	پیدائش، پیدا کرنا
۱۰۰۳۔ اِخْتِلَافَ	بدلتے آنا آگے پیچھے
۱۰۰۴۔ لَيْل	رات (جمع: لَيَالِيْ)
۱۰۰۵۔ نَهَارٌ	دن
۱۰۰۶۔ فُلْكٌ	کشتی
۱۰۰۷۔ تَجْرِيْ	چلتی ہے
۱۰۰۸۔ بَحْرٌ	سمندر
۱۰۰۹۔ بَثَّ	پھیلایا
۱۰۱۰۔ دَابَّةٌ	جاندار (جمع: دَوَابٌّ)
۱۰۱۱۔ تَصْرِيْفِ	پھیرنا، الگ کرنا
۱۰۱۲۔ رِيَاحٌ	ہوائیں (واحد: رِيْحٌ)
۱۰۱۳۔ سَحَابٌ	بادل
۱۰۱۴۔ مُسَخَّرُ	قابو میں کیا ہوا
۱۰۱۵۔ بَيْنَ	درمیان
۱۰۱۶۔ دُوْنِ اللهِ	سوائے اللہ کے
۱۰۱۷۔ اَنْدَادًا	برابر، شریک، ہم صفت، مدِمقابل
۱۰۱۸۔ حُبٌّ	محبت
۱۰۱۹۔ اَشَدُّ	زیادہ مضبوط
۱۰۲۰۔ تَبَرَّاَ	الگ ہو جانا، برأت کا اظہار کرنا (ب ر ء)

نمبر شمار عربی	اردو
۱۰۲۱۔ تُبِعُوْا	اتباع کئے گئے (فعل مجہول)
۱۰۲۲۔ اِتَّبَعُوْا	اتباع کیا اُنھوں نے
۱۰۲۳۔ قَطَعَ	کاٹنا
۱۰۲۴۔ اَسْبَابُ	وسیلے، رشتے، ڈور، تعلقات
۱۰۲۵۔ لَوْ اَنَّ لَنَا	کاش ہوتی ہمارے لئے
۱۰۲۶۔ كَرَّةً	واپسی دوبارہ
۱۰۲۷۔ حَسَرَاتٌ	افسوس، حسرت
۱۰۲۸۔ خَارِجِيْنَ	نکلنے والے
۱۰۲۹۔ نَار	آگ

ع ۲۰

نمبر شمار عربی	اردو
۱۰۳۰۔ طَيِّبًا	طیّب، پاک ستھرا
۱۰۳۱۔ خُطُوٰتُ	قدم (واحد: خُطْوَةٌ)
۱۰۳۲۔ سُوْٓءُ	برائی
۱۰۳۳۔ فَحْشَآءُ	بے حیائی
۱۰۳۴۔ اَلْفَيْنَا	پایا ہم نے
۱۰۳۵۔ اَوَلَوْ	کیا اگرچہ
۱۰۳۶۔ نَعَقَ	چلّانا
۱۰۳۷۔ دُعَآءٌ	بُلانا
۱۰۳۸۔ نِدَآءٌ	پکارنا
۱۰۳۹۔ اِيَّاهُ	اُسی کی
۱۰۴۰۔ حَرَّمَ	حرام کیا
۱۰۴۱۔ مَيْتَةٌ	مُردار
۱۰۴۲۔ دَمٌ	خون، لہو
۱۰۴۳۔ لَحْمُ	گوشت
۱۰۴۴۔ خِنْزِيْرٌ	سؤر
۱۰۴۵۔ اُهِلَّ	پکارا جائے، نامزد کیا جائے۔
۱۰۴۶۔ اُضْطُرَّ	بے بس ہو جائے
۱۰۴۷۔ بَاغٍ	بے حکمی کرنے والا
۱۰۴۸۔ عَادٍ	زیادتی کرنے والا
۱۰۴۹۔ اِثْمٌ	گناہ
۱۰۵۰۔ بُطُوْنٌ	پیٹ (واحد: بَطْنٌ)
۱۰۵۱۔ فَمَآ اَصْبَرَهُمْ	کیسا صبر ہے ان کو
۱۰۵۲۔ شِقَاقٌ	ضد (حق سے علیحدہ ہو کر پھٹ جانا)
۱۰۵۳۔ بَعِيْدٌ	دُور

ع ۲۱

اَلربع

نمبر شمار	عربی	اردو
۱۰۵۴	لَيْسَ	نہیں ہے
۱۰۵۵	بِرٌّ	نیکی، بھلائی
۱۰۵۶	قِبَلَ	طرف
۱۰۵۷	اٰتَى	دیا (مصدر: اِيْتَآءٌ)
۱۰۵۸	ذَوِى الْقُرْبٰى	قرابت والے
۱۰۵۹	يَتٰمٰى	یتیم (واحد: يَتِيْمٌ)
۱۰۶۰	مَسٰكِيْنَ	مسکین کی جمع (واحد: مِسْكِيْنٌ)
۱۰۶۱	اِبْنَ السَّبِيْلِ	راہ چلتے مسافر
۱۰۶۲	سَآئِلِيْنَ	سوال کرنے والے
۱۰۶۳	رِقَابٌ	گردن (جمع ہے واحد: رَقَبَةٌ)
۱۰۶۴	مُوْفُوْنَ	پورا کرنے والے
۱۰۶۵	بَاْسَآءِ	سختی، شدت، فقر وفاقہ، تنگدستی
۱۰۶۶	ضَرَّآءُ	مرض کی تکلیف، بیماری
۱۰۶۷	حِيْنَ الْبَاْسِ	لڑائی کے وقت
۱۰۶۸	صَدَقُوْا	سچ ہوتے (ص د ق)

نمبر شمار	عربی	اردو
۱۰۶۹	مُتَّقُوْنَ	پرہیزگار، گناہوں سے بچنے والے
۱۰۷۰	كُتِبَ	لکھا گیا
۱۰۷۱	قِصَاصٌ	برابر کا بدلہ
۱۰۷۲	قَتْلٰى	مارے گئے لوگ
۱۰۷۳	اَلْحُرُّ	آزاد
۱۰۷۴	عَبْدٌ	غلام
۱۰۷۵	اُنْثٰى	عورت
۱۰۷۶	عُفِىَ	معاف رکھا جائے
۱۰۷۷	اَخِيْهِ	بھائی اس کا
۱۰۷۸	اِتِّبَاعٌ	اتباع کرنا
۱۰۷۹	مَعْرُوْفٌ	بھلائی دستور کے موافق
۱۰۸۰	اَدَآءٌ	ادا کرنا
۱۰۸۱	اِحْسَانٌ	نیکی، اچھائی
۱۰۸۲	تَخْفِيْفٌ	آسانی
۱۰۸۳	اِعْتَدٰى	زیادتی کرے
۱۰۸۴	حَيٰوةٌ	زندگی
۱۰۸۵	اُولِى الْاَلْبَابِ	عقل والے

نمبر شمار	عربی	اردو
		(لُبٌّ بمعنی عقل) (اُولی، اُولُو: والے)
۱۰۸۶	حَضَرَ	حاضر، موجود
۱۰۸۷	تَرَكَ	چھوڑا (ت ر ك)
۱۰۸۸	خَيْرٌ	مال
۱۰۸۹	وَصِيَّةٌ	وصیت
۱۰۹۰	سَمِعَ	سنا اس نے (س م ع)
۱۰۹۱	اِثْمٌ	گناہ
۱۰۹۲	خَافَ	خوف کیا
۱۰۹۳	مُوْصٍ	وصیت کرنے والا
۱۰۹۴	جَنَفًا	کجی، ٹیڑھا پن
		ع ۲۲
۱۰۹۵	صِيَام	روزے (واحد: صَوْمٌ)
۱۰۹۶	كَمَا	جیسے کہ
۱۰۹۷	اَيَّامٌ	دن (واحد: يَوْمٌ)
۱۰۹۸	مَعْدُوْدَةٌ	گنتی کے، گنے ہوئے
۱۰۹۹	عِدَّةٌ	گنتی

نمبر شمار	عربی	اردو
۱۱۰۰	تُكَبِّرُوْا	بڑائی بیان کرو
۱۱۰۱	سَاَلَ	سوال کرنا (مصدر: سُؤَالٌ)
۱۱۰۲	عَنِّىْ	میرے متعلق (عَنْ ى)
۱۱۰۳	اُجِيْبُ	پہنچتا ہوں، قبول کرتا ہوں
۱۱۰۴	دَعْوَةٌ	پکار
۱۱۰۵	دَاعِ	پکارنے والا (دَعَا يَدْعُوْ سے اسم فاعل)
۱۱۰۶	دَعَانِ	پکارا مجھے (نِ اصل میں نِىْ ہے لیکن اس کا مخفف فقط نِ رہ گیا دونوں کے معنیٰ ایک ہی ہیں یعنی مجھے یا میرے لئے قرآن میں ایسے بہت سے مقامات ہیں جہاں نِىْ نہ لکھتے ہوئے

نمبرشمار عربی — اُردو

صرف نَ لکھا گیا ہے
مثال کے طور پر
فَاتَّقُوْنِ پس
ڈرو مجھ سے۔ اِس میں
بھی نِیْ کا ی ختم
کر کے نَ کے نیچے
زیر لگا دیا گیا۔

۱۱۰۷۔ فَلْيَسْتَجِيْبُوْا — پس چاہئے کہ قبول کریں وہ۔ (ج و ب)
۱۱۰۸۔ لِیْ — میرے لئے یا مجھکو
۱۱۰۹۔ رَشَدَ — بھلائی
۱۱۱۰۔ اُحِلَّ — حلال کیا گیا
۱۱۱۱۔ لَيْلَةَ الصِّيَامِ — رات روزوں کی
۱۱۱۲۔ رَفَثَ — مباشرت کرنا، بے پردہ ہونا
۱۱۱۳۔ نِسَآئِكُمْ — بیویاں تمہاری
۱۱۱۴۔ هُنَّ — وہ (مؤنث کیلئے)
۱۱۱۵۔ لِبَاسٌ — پوشاک
۱۱۱۶۔ اَنَّكُمْ — کہ تم
۱۱۱۷۔ تَخْتَانُوْنَ — خیانت کرتے

نمبرشمار عربی — اُردو

تھے تم (خ و ن)
۱۱۱۸۔ عَفَا — معاف کیا
۱۱۱۹۔ اَلْئٰنَ — اب
۱۱۲۰۔ بَاشِرُوْا — میل رکھو (مصدر: مُبَاشَرَةٌ)
۱۱۲۱۔ اِبْتَغُوْا — چاہو، ڈھونڈو
۱۱۲۲۔ خَيْطٌ — دھاری
۱۱۲۳۔ اَبْيَضُ — سفید
۱۱۲۴۔ اَسْوَدُ — سیاہ
۱۱۲۵۔ تُدْلُوْا — پہنچانا، کھینچ لیجانا (د ل ی) (اصل معنی کنویں میں ڈالدینے کے آتے ہیں۔ حکام کے پاس بیجا شکایت پہنچا کر اپنے آپ کو اور دوسروں کو کنویں میں ڈالنے کے برابر ہی ہے)

ع ۲۳

۱۱۲۶۔ اَهِلَّة — چاند کا نیا نکلنا

نمبرشمار عربی — اُردو

۱۱۲۷۔ مَوَاقِيْتُ — وقت معلوم کرنے کا ذریعہ۔ (واحد: مِيْقَاتٌ)
۱۱۲۸۔ بُيُوْتٌ — گھر جمع ہے اس کا (واحد: بَيْتٌ)
۱۱۲۹۔ اَبْوَابٌ — دروازے (واحد: بَابٌ)
۱۱۳۰۔ قَاتِلُوْا — لڑو
۱۱۳۱۔ ثَقِفَ — پانا
۱۱۳۲۔ ثَقِفْتُمُوْا — پاؤ تم (ث ق ف)
۱۱۳۳۔ اِنْتَهَوْا — باز رہیں وہ (مصدر: اِنْتِهَاءٌ)
۱۱۳۴۔ عُدْوَانٌ — زیادتی
۱۱۳۵۔ شَهْرُ الْحَرَامِ — حرمت والا مہینہ
۱۱۳۶۔ حُرُمَاتٌ — قابلِ ادب، قابلِ احترام
۱۱۳۷۔ تَهْلُكَة — ہلاکت
۱۱۳۸۔ اُحْصِرْتُمْ — گھیر لئے جاؤ تم (ح ص ر)
۱۱۳۹۔ اِسْتَيْسَرَ — میسر ہو، ہو سکے

نمبرشمار عربی — اُردو

۱۱۴۰۔ اَلْهَدْیُ — قربانی
۱۱۴۱۔ لَاتَحْلِقُوْا — مت منڈاؤ، حجامت نہ کراؤ (ح ل ق)
۱۱۴۲۔ رُءُوْسُ — سر کی جمع (واحد: رَأْسٌ)
۱۱۴۳۔ لِيَبْلُغَ — پہنچے (ب ل غ)
۱۱۴۴۔ مَحِلَّهٗ — ٹھکانے اپنے
۱۱۴۵۔ اَذًى — تکلیف
۱۱۴۶۔ نُسُكٍ — قربانی
۱۱۴۷۔ اَمِنْتُمْ — امن میں ہو جاؤ تم
۱۱۴۸۔ تَمَتَّعَ — فائدہ اٹھایا (م ت ع)
۱۱۴۹۔ ثَلٰثَةٌ — تین ۳
۱۱۵۰۔ سَبْعَةٌ — سات ۷
۱۱۵۱۔ عَشَرَةٌ — دس ۱۰
۱۱۵۲۔ رَجَعْتُمْ — لوٹو تم، پلٹو تم (ر ج ع)
۱۱۵۳۔ اَهْلُ — گھر والے
۱۱۵۴۔ حَاضِرِی — رہنے والے (حَاضِرِیْ اصل میں

نمبر شمار عربی اُردو

حَاضِرِیْنَ تھا
لیکن مضاف ہونے کی
وجہ سے نؔ گر گیا)
۱۱۵۵۔ شَدِیْدُ الْعِقَابِ سخت عذاب دینے
والا۔
ع ۲۴ / ۸
۱۱۵۶۔ اَشْهُرٌ مہینے
(واحد : شَهْرٌ)
۱۱۵۷۔ مَعْلُوْمَاتٌ معلوم، جانے ہوئے
۱۱۵۸۔ فَرَضَ لازم کیا، فرض مقرر
۱۱۵۹۔ فُسُوْقَ گناہ، نافرمانی
(واحد : فِسْقٌ)
۱۱۶۰۔ جِدَالٌ جھگڑا کرنا
۱۱۶۱۔ تَزَوَّدُوْا خرچ ساتھ لو،
زادِ راہ، (فعل امر،
مادّہ : ز و د)
۱۱۶۲۔ خَيْرَ الزَّادِ بہتر زاد (سفر)
۱۱۶۳۔ اَلتَّقْوٰى تقویٰ
۱۱۶۴۔ اَفَضْتُمْ لوٹنا، پلٹنا
۱۱۶۵۔ عَرَفَاتٌ حج کے میدان کا
نام، جہاں ذالحجہ کی
نو تاریخ کو حجاج
کرام جمع ہوتے ہیں،
جو مکّہ سے چند میل
کے فاصلے پر ہے،
۱۱۶۶۔ مَشْعَرِ الْحَرَامِ مقام مزدلفہ،
جہاں عرفات سے
واپسی پر حجاج ایک
رات گزارتے ہیں،
یہاں ایک عالیشان
مسجد بھی ہے۔
۱۱۶۷۔ قَضَيْتُمْ پورا کر چکو
۱۱۶۸۔ مَنَاسِكَ حج کے کام، ارکانِ حج
(واحد : مَنْسِكٌ)
۱۱۶۹۔ اٰتِنَا دے ہم کو
۱۱۷۰۔ قِ بچا (وَقٰى يَقِىْ
سے فعل امر)
۱۱۷۱۔ قِنَا ہم کو بچا
۱۱۷۲۔ نَصِيْبٌ حصّہ
۱۱۷۳۔ سَرِيْعٌ جلد لینے والا

اَلنِّصْفُ

نمبر شمار عربی اُردو

۱۱۷۴۔ تَعَجَّلَ جلدی چلا گیا،
جلدی کی۔
عُجْلَتٌ سے بنا ہے
۱۱۷۵۔ يَوْمَيْنِ دو دن (تثنیہ)
۱۱۷۶۔ تَاَخَّرَ پیچھے رہا، مؤخر کیا
۱۱۷۷۔ عَجَبَ عجیب، تعجّب لگنا
(ع ج ب)
۱۱۷۸۔ قَوْلٌ بات
(جمع : اَقْوَال)
۱۱۷۹۔ اَلَدُّ الْخِصَامِ سخت جھگڑالو
۱۱۸۰۔ تَوَلّٰى حاکم ہوتا ہے،
متولّی ہوتا ہے،
پیٹھ پھیرتا ہے
۱۱۸۱۔ سَعٰى کوشش کرے
(مصدر : سَعْیٌ)
۱۱۸۲۔ حَرْثٌ کھیتی
۱۱۸۳۔ اَلنَّسْلَ جاندار، جانیں
۱۱۸۴۔ عِزَّةِ غلبہ، طاقت
۱۱۸۵۔ حَسْبُ کافی
۱۱۸۶۔ مِهَادٌ بچھونا، ٹھکانا
۱۱۸۷۔ يَشْتَرِىْ بیچتا ہے
۱۱۸۸۔ اِبْتِغَاءَ چاہا
(چاہنا، ڈھونڈنا)
۱۱۸۹۔ مَرْضَاتِ رضامندی
۱۱۹۰۔ دَخَلَ داخل ہونا
۱۱۹۱۔ اَلسِّلْمُ فرمانبرداری، اسلام
۱۱۹۲۔ كَآفَّةً پورے پورے
۱۱۹۳۔ زَلَلَ پھسل جانا
(ڈگمگا جانا)
۱۱۹۴۔ ظُلَلٌ سائبان،
سایہ کرنے والے
۱۱۹۵۔ غَمَامٌ بادل
۱۱۹۶۔ قُضِىَ الْاَمْرُ پورے ہوں کام،
فیصل ہو جائیں
سب کام۔
ع ۲۵ / ۹
۱۱۹۷۔ سَلْ پوچھ
۱۱۹۸۔ كَمْ کتنا، کتنی
۱۱۹۹۔ زُيِّنَ زینت دی گئی
(ز ی ن)
۱۲۰۰۔ سَخِرَ ہنسنا، ٹھٹھا کرنا
(س خ ر)

نمبرشمار	عربی	اُردو
۱۲۰۱	وَاحِدَۃٌ	ایک
۱۲۰۲	بَعَثَ	بھیجنا، اُٹھانا
۱۲۰۳	حَسِبْتُمْ	گمان کیا تم نے
۱۲۰۴	یَحْکُمُ	فیصلہ کیا جاوے
		(مصدر: حُکْمٌ)
		بمعنی فیصلہ کرنا)
۱۲۰۵	لَمَّا	ابھی نہیں
۱۲۰۶	مَثَلَ	حالت، مثال
۱۲۰۷	مَسَّ	چھونا، لگنا
۱۲۰۸	زُلْزِلُوْا	ہلادیے گئے
		(مصدر: زَلْزَلَۃٌ)
۱۲۰۹	مَتٰی	کب
۱۲۱۰	نَصْرُ اللّٰہِ	مدد اللہ کی
۱۲۱۱	مَاذَا	کیا، کتنا
۲۱۱۲	اَقْرَبِیْنَ	قرابت والے
۱۲۱۳	قِتَالٌ	لڑنا
۱۲۱۴	کُرْہٌ	ناپسند
۱۲۱۵	عَسٰی	ممکن، شاید
۱۲۱۶	خَیْرٌ	بہتر
۱۲۱۷	شَرٌّ	بُرا
		ع ۲۶ ۱۰

نمبرشمار	عربی	اُردو
۱۲۱۸	صَدٌّ	روکنا، بند کرنا
۱۲۱۹	اَکْبَرُ	زیادہ بڑا
		(اسم تفضیل)
۱۲۲۰	لَایَزَالُوْنَ	نہیں باز آئیں گے
۱۲۲۱	یَرُدُّوْا	پھیریں وہ (ر د د)
۱۲۲۲	اِسْتَطَاعُوْا	مقدور پاویں
		(مصدر: اِسْتِطَاعَۃٌ)
۱۲۲۳	یَرْتَدِدْ	پھر جاوے گا
		(مصدر: اِرْتِدَادٌ)
		بمعنی مُرتد ہونا)
۱۲۲۴	حَبِطَ	غارت ہونا، ضائع ہونا
۱۲۲۵	هَاجَرُوْا	ہجرت کی
		(ھ ج ر)
۱۲۲۶	جَاهَدُوْا	جہاد کیا
		(ج ھ د)
۱۲۲۷	یَرْجُوْنَ	اُمیدوار ہیں
		(ر ج و)
۱۲۲۸	خَمْرٌ	شراب
۱۲۲۹	مَیْسِرٌ	جُوا
۱۲۳۰	عَفْوٌ	ضرورت سے زیادہ

نمبرشمار	عربی	اُردو
۱۲۳۱	تَتَفَکَّرُوْنَ	تم دھیان کرو، تفکر کرو، سمجھو
۱۲۳۲	اِصْلَاحٌ	سنوارنا، درست کرنا
۱۲۳۳	خَیْرٌ	بہتر
۱۲۳۴	تُخَالِطُوْا	ملاؤ تم، ساتھ رکھو تم
		(مخلوط)
۱۲۳۵	مُفْسِدٌ	خرابی کرنے والا
۱۲۳۶	مُصْلِحٌ	سنوارنے والا،
		اصلاح کرنے والا۔
۱۲۳۷	اَعْنَتَ	مشقت میں ڈالنا
۱۲۳۸	لَاتَنْکِحُوْا	نکاح میں مت لاؤ،
		نکاح مت کرو۔
۱۲۳۹	مُشْرِکٰتِ	مشرک عورت
		(واحد: مُشْرِکَۃٌ)
۱۲۴۰	اَمَۃٌ	لونڈی
۱۲۴۱	اَعْجَبَ	بھلا معلوم ہُوا،
		عجیب، تعجب
		(ع ج ب)
۱۲۴۲	لَاتُنْکِحُوْا	نکاح میں نہ دو
۱۲۴۳	عَبْدٌ	غلام
۱۲۴۴	یَدْعُوْنَ	پکارتے ہیں

نمبرشمار	عربی	اُردو
۱۲۴۵	مَغْفِرَۃٌ	بخشش
۱۲۴۶	یَتَذَکَّرُوْنَ	نصیحت حاصل کریں
		تذکیر حاصل کرنا۔
		ع
۱۲۴۷	مَحِیْضٌ	حیض
۱۲۴۸	اَذًی	تکلیف، ضرر، نجاست
۱۲۴۹	فَاعْتَزِلُوْا	پس الگ رہو
		(ع ز ل)
۱۲۵۰	نِسَاءٌ	عورتیں
۱۲۵۱	یَطْهُرْنَ	پاک ہوجائیں
		(ط ھ ر)
۱۲۵۲	تَوَّابِیْنَ	توبہ کرنے والے
۱۲۵۳	مُتَطَهِّرِیْنَ	ستھرائی کرنے والے
۱۲۵۴	حَرْثٌ	کھیتی
۱۲۵۵	اَنّٰی شِئْتُمْ	جب تم چاہو
۱۲۵۶	قَدِّمُوْا	آگے بھیجو
۱۲۵۷	مُلٰقُوْا	ملنے والے
۱۲۵۸	لَاتَجْعَلُوْا	مت بناؤ
۱۲۵۹	عُرْضَۃٌ	نشانہ، ہتھکنڈہ، آڑ
۱۲۶۰	اَیْمَانٌ	قسمیں
		(واحد: یَمِیْنٌ)

نمبر شمار	عربی	اُردو
۱۲۶۱	تَبَرُّوْا	نیک سلوک
۱۲۶۲	لَغْوٌ	فضول، بے کار
۱۲۶۳	حَلِیْمٌ	تحمل والا
۱۲۶۴	یُؤْلُوْنَ	قسم کھاتے ہیں (مصدر: اِیْلَاءٌ بمعنی قسم کھانا)
۱۲۶۵	تَرَبُّصُ	انتظار کرنا
۱۲۶۶	اَرْبَعَةِ اَشْهُرٍ	چار مہینے
۱۲۶۷	فَآءُوْا	لوٹ آدیں
۱۲۶۸	عَزَمُوْا	ارادہ کیا، عزم کیا (ع ز م)
۱۲۶۹	مُطَلَّقَات	طلاق دی جانے والی عورتیں۔
۱۲۷۰	ثَلٰثَة	تین
۱۲۷۱	قُرُوْءٍ	حیض (واحد: قُرْءٌ)
۱۲۷۲	اَرْحَام	پیٹ
۱۲۷۳	بُعُوْلٌ	شوہر (بَعْلٌ واحد)
۱۲۷۴	اَحَقُّ	زیادہ حقدار

نمبر شمار	عربی	اُردو
۱۲۷۵	رَدٌّ	لوٹانا
۱۲۷۶	فِیْ ذٰلِكَ	اس مدت میں
۱۲۷۷	رِجَال	مرد (واحد: رَجُلٌ)

ع ۲۸ ۱۲

نمبر شمار	عربی	اُردو
۱۲۷۸	طَلَاقٌ	طلاق دینا
۱۲۷۹	مَرَّتَانِ	دو مرتبہ
۱۲۸۰	اِمْسَاكٌ	روکنا تھام لینا
۱۲۸۱	مَعْرُوْفٌ	بھلا اچھا، بہتر ٹھیک
۱۲۸۲	تَسْرِیْحٌ	رخصت کرنا
۱۲۸۳	اِحْسَانٌ	اچھی طرح، احسان کے ساتھ، نیک سلوک کے ساتھ
۱۲۸۴	لَایَحِلُّ	نہیں حلال ہے
۱۲۸۵	اَلَّا	کہ نہیں (اَنْ، لَا)
۱۲۸۶	یُقِیْمَا	قائم رکھیں گے وہ دونوں، (مصدر: اِقَامَةٌ)
۱۲۸۷	حُدُوْدَ اللّٰهِ	حدیں اللہ کی
۱۲۸۸	جُنَاحٌ	گناہ

نمبر شمار	عربی	اُردو
۱۲۸۹	یَتَعَدَّ	حد سے گزر جاتے (تَعَدّٰی، یَتَعَدّٰی)
۱۲۹۰	غَیْرَهٗ	سوائے اس کے
۱۲۹۱	یَتَرَاجَعَا	پھر آئیں، لوٹ آئیں وہ دونوں
۱۲۹۲	بَلَغْنَ	پہنچے (مؤنث)
۱۲۹۳	اَجَل	وقت، مدت
۱۲۹۴	اَمْسِكُوْا	روکے رکھو، رہنے دو
۱۲۹۵	سَرِّحُوْا	رخصت کردو
۱۲۹۶	ضِرَار	ایذا دینا
۱۲۹۷	یَعِظُ	نصیحت کرتا ہے (مصدر: وَعْظٌ) (و ع ظ)

ع ۲۹ ۱۳

الثلثة

نمبر شمار	عربی	اُردو
۱۲۹۸	لَاتَعْضُلُوْا	مت روکو (ع ض ل)
۱۲۹۹	اَزْكٰی	زیادہ پاکیزہ
۱۳۰۰	اَطْهَرُ	بہت پاک نہایت ستھرا

نمبر شمار	عربی	اُردو
۱۳۰۱	وَالِدَات	مائیں (واحد: وَالِدَةٌ)
۱۳۰۲	یُرْضِعْنَ	دودھ پلاویں (ر ض ع)
۱۳۰۳	حَوْلَیْنِ	دو برس
۱۳۰۴	کَامِلَیْنِ	پورے مکمل دو
۱۳۰۵	اَلرَّضَاعَةُ	دودھ پلانا (مصدر)
۱۳۰۶	مَوْلُوْد	بچہ
۱۳۰۷	مَوْلُوْدٌ لَّهٗ	بچہ والا، لڑکے والا
۱۳۰۸	رِزْقٌ	کھانا
۱۳۰۹	کِسْوَةٌ	پہناوا
۱۳۱۰	لَاتُكَلَّفُ	نہیں تکلیف دی جاتی، مکلف نہیں بنایا گیا۔ (نہیں پابند کی جاتی)
۱۳۱۱	وُسْعَهَا	اس کی وسعت، طاقت۔
۱۳۱۲	لَاتُضَارَّ	نہ ضرر پہنچایا جائے
۱۳۱۳	وَالِدَةٌ	ماں
۱۳۱۴	وَلَدٌ	لڑکا
۱۳۱۵	مِثْلُ ذٰلِكَ	اسی طرح

پارۂ نمبر (۲)

نمبر شمار عربی — اُردو

۱۳۱۶۔ فِصَالًا — دُودھ چھڑانا

۱۳۱۷۔ تَشَاوُرٍ — مشورہ

۱۳۱۸۔ تَسْتَرْضِعُوْا — دُودھ پلواؤ تم، رضاعت

۱۳۱۹۔ سَلَّمْتُمْ — پورا دے چکو تم

۱۳۲۰۔ يُتَوَفَّوْنَ — وفات پاتے ہیں

۱۳۲۱۔ يَذَرُوْنَ — چھوڑ جاتے ہیں

۱۳۲۲۔ اَرْبَعَةَ — چار

۱۳۲۳۔ عَشْرًا — دس

۱۳۲۴۔ عَرَّضْتُمْ — تم نے اشارے میں کہا، پیش کیا

۱۳۲۵۔ خِطْبَةِ النِّسَآءِ — منگنی عورتوں کی، بات چیت

۱۳۲۶۔ اَكْنَنْتُمْ — چھپاؤ تم

۱۳۲۷۔ سِرًّا — چھپا، پوشیدہ (راز)

۱۳۲۸۔ عَزْمٌ — ارادہ کرنا، عزم کرنا

۱۳۲۹۔ عُقْدَةَ النِّكَاحِ — گرہ باندھنا نکاح کی، پکّی کرنا

۱۳۳۰۔ حَذَرٌ — ڈرنا، بچنا، خبردار رہنا

ع ۱۲

۱۳۳۱۔ مَسٌّ — چھونا، ہاتھ لگانا

سُورۂ بقرہ (۲)

نمبر شمار عربی — اُردو

۱۳۳۲۔ فَرِيْضَةً — مقرر کرنا

۱۳۳۳۔ مُوْسِعٌ — وسعت والا

۱۳۳۴۔ مُقْتِرٌ — تنگدست

۱۳۳۵۔ نِصْفُ — آدھا

۱۳۳۶۔ عَفْوٌ — درگذر کرنا

۱۳۳۷۔ اَقْرَبُ — زیادہ قریب ہے

۱۳۳۸۔ تَقْوٰى — پرہیز گاری

۱۳۳۹۔ لَا تَنْسَوُا — مت بھولو

(ن س ی)

۱۳۴۰۔ فَضْلُ — بھلائی

۱۳۴۱۔ حَافِظُوْا — حفاظت رکھو

(ح ف ظ)

۱۳۴۲ صَلَوٰت — نمازیں

(واحد: صَلوٰةٌ)

۱۳۴۳۔ صَلٰوةُ الْوُسْطٰى — بیچ کی نماز

۱۳۴۴۔ قُوْمُوْا — کھڑے ہو جاؤ

۱۳۴۵۔ قَانِتِيْنَ — باادب

۱۳۴۶۔ رِجَالًا — پیادہ، پیدل

۱۳۴۷۔ رُكْبَانًا — سوار

۱۳۴۸۔ مَتَاعًا — فائدہ، سامان

۱۳۴۹۔ اَلْحَوْلِ — ایک سال

پارۂ نمبر (۲)

نمبر شمار عربی — اُردو

۱۳۵۰۔ غَيْرَ اِخْرَاجٍ — نہ نکالا جاتے، بے نکالے

(خ ر ج)

ع ۳۱

۱۳۵۱۔ اَلَمْ تَرَ — کیا نہیں دیکھا تو نے

۱۳۵۲۔ اُلُوْفٌ — ہزاروں

(اَلْف واحد ہے)

۱۳۵۳۔ حَذَرَ الْمَوْتِ — ڈر موت کا

۱۳۵۴۔ مُوْتُوْا — مر جاؤ

(م و ت)

۱۳۵۵۔ مَنْ ذَا الَّذِيْ — کون شخص ہے جو

۱۳۵۶۔ يُقْرِضُ — قرض دے گا

۱۳۵۷۔ اَضْعَافًا — دُگنا

(واحد: ضِعْفٌ)

۱۳۵۸۔ كَثِيْرَةٌ — بہت

۱۳۵۹۔ قَبْض — تنگی کرنا، کمی کرنا

۱۳۶۰۔ بَسْط — کشادہ کرنا، پھیلانا

۱۳۶۱۔ مَلَاٌ — سردار

۱۳۶۲۔ اِبْعَثْ — مقرر کر، کھڑا کر

۱۳۶۳ مَلِكًا — بادشاہ

۱۳۶۴۔ هَلْ — کیا

سُورۂ بقرہ (۲)

نمبر شمار عربی — اُردو

۱۳۶۵۔ عَسَيْتُمْ — تم نزدیک ہو

۱۳۶۶۔ اِنْ — اگر

۱۳۶۷۔ اَلَّا — کہ نہیں

(اَنْ لَا کا مرکّب ہے)

۱۳۶۸۔ وَمَا لَنَا — کیوں نہیں ہم کو

۱۳۶۹۔ قَدْ — تحقیق

۱۳۷۰۔ اُخْرِجْنَا — نکالے گئے ہم

۱۳۷۱۔ اَبْنَآءِ — بیٹے

۱۳۷۲۔ تَوَلَّوْا — پھر گئے وہ

۱۳۷۳۔ بَعَثَ — مقرر کیا

۱۳۷۴۔ طَالُوْتَ — ایک مومن سردار کا نام جو حضرت داؤد اور شموئیل کے زمانے میں گزرا ہے، باوجود غریب ہونے کے اللہ تعالیٰ نے انھیں تدبر، علم اور جسمانی طاقت اور فنِ جنگ سے نوازا تھا، اسی لئے انھیں بنی اسرائیل کا سردار مقرر کیا گیا۔

نمبر شمار عربی	اُردو
۱۳۷۵۔ اَنّٰی	کہاں، کس طرح
۱۳۷۶۔ یَکُوْنُ	ہوگا
۱۳۷۷۔ یُؤْتَ	دیا گیا
۱۳۷۸۔ سَعَۃٌ	کُشادگی، وسعت
۱۳۷۹۔ اِصْطَفٰی	پسند کیا، منتخب کیا
۱۳۸۰۔ زَادَ	زیادہ کیا
۱۳۸۱۔ بَسْطَۃً	پھیلاؤ، کُشادگی
۱۳۸۲۔ تَابُوْت	ایک صندوق جس میں حضرت موسیٰ کا عصا، عمامہ اور توریت کی تختیاں تھیں۔
۱۳۸۳۔ سَکِیْنَۃٌ	تسکین، آرام
۱۳۸۴۔ بَقِیَّۃٌ	باقی
۱۳۸۵۔ تَرَکَ	چھوڑا
۱۳۸۶۔ تَحْمِلُ	اُٹھاتے ہوتے
۱۳۸۷۔ مَلٰٓئِکَۃُ	فرشتے
	ع ۳۲
۱۳۸۸۔ فَصَلَ	چلا، جدا ہُوا، باہر ہُوا
۱۳۸۹۔ جُنُوْد	لشکر
۱۳۹۰۔ مُبْتَلِیْکُمْ	آزمانیوالا ہے تم کو

نمبر شمار عربی	اُردو
۱۳۹۱۔ مُبْتَلِیْ	آزمانے والا
۱۳۹۲۔ نَھَرٌ	ندی، نہر (جمع: اَنْھَارٌ)
۱۳۹۳۔ شَرِبَ	پینا
۱۳۹۴۔ لَیْسَ	نہیں ہے
۱۳۹۵۔ طَعْمٌ	چکھنا، کھانا
۳۹۶ غُرْفَۃٌ	چلّو بھر
۱۳۹۷۔ یَدٌ	ہاتھ (جمع: اَیْدِیْ)
۱۳۹۸۔ شَرِبُوْ	پیا انھوں نے
۱۳۹۹۔ جَاوَزَ	پار اُترا
۱۴۰۰۔ جَالُوْت	ایک ظالم اور مشرک بادشاہ، جسکو حضرت داوٗد ؑ نے قتل کیا۔
۱۴۰۱۔ اَنَّھُمْ	کہ وہ
۱۴۰۲۔ مُلٰقُوْا	ملنے والے
۱۴۰۳۔ کَمْ	کتنے
۱۴۰۴۔ قَلِیْلَۃٌ	تھوڑے، تھوڑی
۱۴۰۵۔ غَلَبَ	غالب آنا
۱۴۰۶۔ فِئَۃٌ	ٹولی، گروہ، جماعت

نمبر شمار عربی	اُردو
۱۴۰۷۔ بَرَزُوْا	ظاہر ہوتے، نکلے کھلّم کھلّا مقابلے کیلئے
۱۴۰۸۔ اَفْرِغْ	ڈالدے (ف ر غ)
۱۴۰۹۔ ثَبِّتْ	ثابت رکھ (ث ب ت)
۱۴۱۰۔ اَقْدَامُ	قدم (واحد: قَدَمٌ)
۱۴۱۱۔ نَصَرَ	مدد دینا
۱۴۱۲۔ ھَزَمَ	شکست دینا
۱۴۱۳۔ دَفَعَ	دفع کرنا، ٹالنا، دُور کرنا، ہٹانا
۱۴۱۴۔ فَسَدَتْ	فساد سے بھر جاتی ہے
۱۴۱۵۔ اَرْضٌ	زمین
۱۴۱۶۔ ذُوْفَضْلٍ	فضل والا، صاحبِ فضل
۱۴۱۷۔ تِلْکَ	یہ (اصل معنیٰ: وہ)
۱۴۱۸۔ اِنَّکَ	بے شک تو
۱۴۱۹۔ لَمِنْ	البتہ سے
۱۴۲۰۔ مُرْسَلِیْنَ	رسول (واحد: مُرْسَلٌ)

پارہ نمبر (۳)

نمبر شمار عربی	اُردو
۱۴۲۱۔ رُسُلُ	رسول کی جمع
۱۴۲۲۔ کَلَّمَ	کلام کیا
۱۴۲۳۔ اَیَّدْنَاہُ	تائید کی ہم نے اُسکی
۱۴۲۴۔ رُوْحُ الْقُدُسِ	روحِ پاک یعنی حضرت جبریل علیہ السلام
۱۴۲۵۔ اِقْتَتَلَ	لڑنا، جھگڑنا
۱۴۲۶۔ یَفْعَلُ	کرتا ہے
۱۴۲۷۔ یُرِیْدُ	اِرادہ کرتا ہے چاہتا ہے (مصدر: اِرَادَۃٌ)
	ع ۳۳
۱۴۲۸۔ اَنْفِقُوْا	خرچ کرو
۱۴۲۹۔ بَیْعٌ	بیچنا، تجارت
۱۴۳۰۔ خُلَّۃٌ	دوستی
۱۴۳۱۔ شَفَاعَۃٌ	شفاعت، سفارش
۱۴۳۲۔ اَلْحَیُّ	زندہ

نمبر شمار عربی	اُردو
۱۴۳۳۔ قَیُّوم	قائم، ہمیشہ رہنے والا، بذاتِ خود قائم
۱۴۳۴۔ سِنَۃٌ	اونگھ
۱۴۳۵۔ نَوْمٌ	نیند
۱۴۳۶۔ مَنْ ذَا	کون ہے
۱۴۳۷۔ اَلَّذِیْ	جو شخص (اسمِ موصول)
۱۴۳۸۔ اِذْنٌ	اجازت، حکم
۱۴۳۹۔ بَیْنَ	درمیان
۱۴۴۰۔ بَیْنَ اَیْدِیْھِمْ	درمیان، آگے انکے
۱۴۴۱۔ لَا یُحِیْطُوْنَ	نہیں گھیر سکتے (مصدر: اِحَاطَۃٌ)
۱۴۴۲۔ کُرْسِیٌّ	کرسی
۱۴۴۳۔ اَوْدٌ	تھکانا
۱۴۴۴۔ لَا یَؤُدُہٗ	نہیں تھکا سکے
۱۴۴۵۔ عَلِیٌّ	بُلند، اعلیٰ
۱۴۴۶۔ اِکْرَاہٌ	زبردستی
۱۴۴۷۔ اَلدِّیْنُ	دینِ اسلام
۱۴۴۸۔ تَبَیَّنَ	ظاہر ہوگئی، ممتاز ہوگئی
۱۴۴۹۔ غَیٌّ	سرکشی، بغاوت، نافرمانی

نمبر شمار عربی	اُردو
۱۴۵۰۔ طَاغُوْت	سرکش، ہر وہ چیز جو خدا کے مقابل ہو
۱۴۵۱۔ اِسْتَمْسَكَ	پکڑ رکھا
۱۴۵۲۔ عُرْوَۃٌ	کڑا، دستہ
۱۴۵۳۔ وُثْقٰی	مضبوط، بہت مضبوط
۱۴۵۴۔ لَا انْفِصَامَ	نہیں ٹوٹنا
۱۴۵۵۔ وَلِیٌّ	دوست (جمع: اَوْلِیَاءُ)
۱۴۵۶۔ ظُلُمَات	اندھیاری
۱۴۵۷۔ نُوْرٌ	روشنی

ع ۳۴ ۲

نمبر شمار عربی	اُردو
۱۴۵۸۔ حَاجَّ	حجّت کی، جھگڑا کیا
۱۴۵۹۔ یُحْیِیْ	زندہ کرتا ہے
۱۴۶۰۔ یُمِیْتُ	مارتا ہے
۱۴۶۱۔ اَنَا	مَیں
۱۴۶۲۔ شَمْسٌ	سُورج
۱۴۶۳۔ بُھِتَ	مبہوت ہوگیا، بھونچکا رہ گیا
۱۴۶۴۔ اَوْ	یا
۱۴۶۵۔ كَ	مانند، کیطرح

نمبر شمار عربی	اُردو
۱۴۶۶۔ مَرَّ	گذرنا (مصدر: مُرُوْرٌ)
۱۴۶۷۔ قَرْیَۃٌ	بستی، گاؤں (جمع: قُرًی)
۱۴۶۸۔ ھِیَ	وہ، یہ
۱۴۶۹۔ خَاوِیَۃٌ	گری ہوئی
۱۴۷۰۔ عُرُوْشٌ	چھتریاں، چھتیں
۱۴۷۱۔ ھٰذِہٖ	اس کو
۱۴۷۲۔ اَمَاتَ	موت دی
۱۴۷۳۔ مِاْئَۃٌ	ایک سَو
۱۴۷۴۔ عَامٌ	برس
۱۴۷۵۔ لَبِثْتَ	رہا تو
۱۴۷۶۔ طَعَامٌ	کھانا، کھانے کی چیز
۱۴۷۷۔ شَرَابٌ	پینا یا پینے کی چیز
۱۴۷۸۔ لَمْ یَتَسَنَّہْ	نہیں سڑا
۱۴۷۹۔ اُنْظُرْ	دیکھ
۱۴۸۰۔ حِمَار	گدھا
۱۴۸۱۔ عِظَام	ہڈیاں
۱۴۸۲۔ کَیْفَ	کیسے
۱۴۸۳۔ نُنْشِزُ	ہم چڑھاتے ہیں (ن ش ز)

نمبر شمار عربی	اُردو
۱۴۸۴۔ نَکْسُوْا	ہم پہناتے ہیں
۱۴۸۵۔ لَحْمًا	گوشت
۱۴۸۶۔ اَرِنِیْ	دِکھا مجھے
۱۴۸۷۔ اَوَلَمْ	کیا نہیں
۱۴۸۸۔ یَطْمَئِنَّ	اطمینان پکڑے
۱۴۸۹۔ قَلْبِیْ	میرا دل (قَلْبٌ: واحد، قُلُوْبٌ: جمع)
۱۴۹۰۔ خُذْ	لے، پکڑ لے
۱۴۹۱۔ اَرْبَعَۃً	چار
۱۴۹۲۔ طَیْرٌ	پرند، اُڑتا جانور (جمع: طُیُوْرٌ)
۱۴۹۳۔ صُرْ	مانوس کر، پال لے، صُورت پہچان لے۔
۱۴۹۴۔ جَبَل	پہاڑ (جمع: جِبَالٌ)
۱۴۹۵۔ جُزْءٌ	حصّہ، ٹکڑا
۱۴۹۶۔ سَعْیًا	دَوڑ کر

ع ۳۵ ۳

نمبر شمار عربی	اُردو
۱۴۹۷۔ حَبَّۃٌ	دانہ
۱۴۹۸۔ اَنْبَتَتْ	اُگائی

نمبر شمار عربی اُردو

۱۴۹۹۔ سَبْعَ سات
۱۵۰۰۔ سَنَابِلَ بالیاں (سُنْبُلَۃٌ)
(واحد بالی)
۱۵۰۱۔ یُضَاعِفُ بڑھاتا ہے
(مصدر: مُضَاعَفَۃٌ)
۱۵۰۲۔ یُنْفِقُوْنَ خرچ کرتے ہیں
(مصدر: اِنْفَاقٌ)
۱۵۰۳۔ اَمْوَال مال (جمع)
۱۵۰۴۔ لَایُتْبِعُوْنَ نہیں پیچھے لاتے
(اِتْبَاع پیچھے لانا)
۱۵۰۵۔ مَنًّا احسان
۱۵۰۶۔ اَذًی ستانا، تکلیف،
اذیّت۔
۱۵۰۷۔ قَوْلٌ مَّعْرُوْفٌ بات معقول
۱۵۰۸۔ مَغْفِرَۃٌ درگذر
۱۵۰۹۔ صَدَقَۃٌ خیرات
۱۵۱۰۔ غَنِیٌّ غنی
۱۵۱۱۔ حَلِیْمٌ تحمّل والا
۱۵۱۲۔ لَاتُبْطِلُوْا مت باطل کرو
۱۵۱۳۔ کَالَّذِیْ مانند اس شخص کے

نمبر شمار عربی اُردو

۱۵۱۴۔ رِئَآءَ دکھلانا، ریا کرنا
۱۵۱۵۔ صَفْوَانٌ صاف چکنا پتھر
۱۵۱۶۔ تُرَابٌ مٹّی
۱۵۱۷۔ اَصَابَ پڑی، برسی
۱۵۱۸۔ وَابِلٌ بارش زور کی
۱۵۱۹۔ صَلْدًا چکنا صاف، سخت
۱۵۲۰۔ لَایَقْدِرُوْنَ اختیار نہیں رکھتے یا
اُن کے ہاتھ نہیں لگی
۱۵۲۱۔ اِبْتِغَاءٌ چاہنا، ڈھونڈنا،
تلاش کرنا۔
۱۵۲۲۔ مَرْضَاتِ اللّٰہِ رضامندی،
خوشی اللہ کی۔
۱۵۲۳۔ تَثْبِیْتًا جمانا مضبوط،
ثابت
۱۵۲۴۔ جَنَّۃٌ باغ
(جمع: جَنَّاتٌ)
۱۵۲۵۔ رَبْوَۃٌ بُلندی، بُلند جگہ
۱۵۲۶۔ اُکُلٌ میوہ، پھل
۱۵۲۷۔ ضِعْفَیْنِ دوگنا
۱۵۲۸۔ طَلٌّ شبنم، پھوار

نمبر شمار عربی اُردو

۱۵۲۹۔ وَدَّ چاہنا
۱۵۳۰۔ اَحَدُکُمْ کوئی تمہارا،
کوئی تم میں
۱۵۳۱۔ نَخِیْلٌ کھجور
۱۵۳۲۔ اَعْنَابٌ انگور
(واحد: عِنَبٌ)
۱۵۳۳۔ کِبَرُ بُڑھاپا
۱۵۳۴۔ ذُرِّیَّۃٌ اولاد
۱۵۳۵۔ ضُعَفَآءُ ضعیف، کمزور
(جمع ہے ضَعِیْفٌ کی)
۱۵۳۶۔ اِعْصَارٌ بگولہ
۱۵۳۷۔ اِحْتَرَقَتْ جل اُٹھا، جل گیا
(ح ر ق)
۱۵۳۸۔ تَتَفَکَّرُوْنَ تفکر کرو تم
ع ۳۶
۱۵۳۹۔ طَیِّبٰتِ پاک چیزیں
۱۵۴۰۔ لَاتَیَمَّمُوْا مت نیت کرو،
مت قصد کرو
۱۵۴۱۔ خَبِیْثَ ناپاک، سڑی، گندی
۱۵۴۲۔ لَسْتُمْ نہیں ہو تم
۱۵۴۳۔ اٰخِذِیْ لینے والے

نمبر شمار عربی اُردو

۱۵۴۴۔ تُغْمِضُوْا آنکھ موند لو
۱۵۴۵۔ غَمْض آنکھ موند لینا،
چشم پوشی کرنا۔
۱۵۴۶۔ حَمِیْدٌ خوبیوں والا
۱۵۴۷۔ فَقْرٌ تنگی
۱۵۴۸۔ فَحْشَآءِ بے حیائی
۱۵۴۹۔ یُؤْتِیْ دیتا ہے
۱۵۵۰۔ حِکْمَۃٌ سمجھ
۱۵۵۱۔ یَذَّکَّرُ نصیحت قبول کرتا ہے
۱۵۵۲۔ نَفَقَۃٌ خیرات، راہِ خُدا
میں خرچ کرنا
۱۵۵۳۔ نَذَرْتُمْ نذر مانی تم نے یا
منّت مانی
۱۵۵۴۔ اِنْ اگر
۱۵۵۵۔ تُبْدُوْا ظاہر کرو
(ب د و)
۱۵۵۶۔ نِعِمَّا اچھا
۱۵۵۷۔ فُقَرَاءُ حاجت مند
۱۵۵۸۔ یُکَفِّرُ دُور کر دے گا
۱۵۵۹۔ سَیِّاٰت بُرائیاں
(سَیِّئَۃٌ: بُرائی)

نمبر شمار عربی اُردو

۱۵۶۰۔ لَيْسَ نہیں ہے
۱۵۶۱۔ لٰكِنَّ لیکن
۱۵۶۲۔ وَجْهِ اللّٰهِ رضامندی اللہ کی
۱۵۶۳۔ يُوَفَّ پورا دیا جائے گا
۱۵۶۴۔ أُحْصِرُوْا روک لئے گئے۔ بند کئے گئے

(ح ص ر)

۱۵۶۵۔ ضَرْبًا چلنا
۱۵۶۶۔ يَحْسَبُ گمان کرتا ہے

(ح س ب)

۱۵۶۷۔ أَغْنِيَاءَ دولت مند (واحد: غَنِيٌّ)
۱۵۶۸۔ تَعَفُّفْ بے سوالی، سوال سے بچنا، خودداری
۱۵۶۹۔ تَعْرِفُ پہچانتا ہے

(ع ر ف)

۱۵۷۰۔ سِيْمَا علامت، نشانی
۱۵۷۱۔ إِلْحَافًا لپٹ کر

اَلرُّبُع

ع ۳۷
۵

نمبر شمار عربی اُردو

۱۵۷۲۔ سِرًّا چھپے
۱۵۷۳۔ عَلَانِيَةً ظاہر، علانیہ
۱۵۷۴۔ اَلرِّبٰوا سود
۱۵۷۵۔ لَا يَقُوْمُوْنَ نہیں کھڑے ہونگے
۱۵۷۶۔ كَمَا جیسے
۱۵۷۷۔ يَتَخَبَّطُ باؤلا کر دیا، خبطی کر دیا۔
۱۵۷۸۔ مَسّ چھونا، لپٹ جانا
۱۵۷۹۔ بَيْعٌ لین دین، تجارت
۱۵۸۰۔ جَاءَ آیا
۱۵۸۱۔ مَوْعِظَةٌ نصیحت
۱۵۸۲۔ اِنْتَهٰى باز رہا
۱۵۸۳۔ سَلَفَ پہلے ہو چکا، ہو گزرا
۱۵۸۴۔ عَادَ پھر کرنا (مصدر: عَوْدٌ)
۱۵۸۵۔ مَحَقَ مٹانا
۱۵۸۶۔ يُرْبِيْ بڑھاتا ہے
۱۵۸۷۔ كَفَّار ناشکرا، کفر کرنیوالا (واحد: كَافِرٌ)
۱۵۸۸۔ أَثِيْمٌ گنہ گار

نمبر شمار عربی اُردو

۱۵۸۹۔ ذَرُوْا چھوڑ دو
۱۵۹۰۔ بَقِيَ باقی رہا ہو
۱۵۹۱۔ مُؤْمِنِيْنَ ایمان لانیوالے
۱۵۹۲۔ فَأْذَنُوْا پس خبردار ہو جاؤ اعلان سُن لو (اذن)
۱۵۹۳۔ حَرْبٌ لڑائی
۱۵۹۴۔ اِنْ اگر۔ اِنْ کے بعد اگر اِلَّا کا لفظ آئے تو معنی نہیں کے ہونگے جیسا کہ لفظ نمبر ۵۹۲ پہلے پارہ میں وَاِنْ هُمْ اِلَّا يَظُنُّوْنَ رکوع ۹ سورۃ بقرہ
۱۵۹۵۔ تُبْتُمْ توبہ کرو تم
۱۵۹۶۔ رُءُوْس اصل
۱۵۹۷۔ ذُوْ والا
۱۵۹۸۔ عُسْرَةٌ تنگی
۱۵۹۹۔ نَظِرَةٌ مہلت، انتظار
۱۶۰۰۔ مَيْسَرَةٌ فراغت، آسانی
۱۶۰۱۔ اَنْ کہ

نمبر شمار عربی اُردو

۱۶۰۲۔ تَصَدَّقُوْا تم صدقہ کرو
۱۶۰۳۔ تُرْجَعُوْنَ تم لوٹائے جاؤ گے
۱۶۰۴۔ تُوَفّٰى پورا دیا جائے گا

ع ۳۸
۱

۱۶۰۵۔ تَدَايَنَ قرض کا معاملہ کرنا
۱۶۰۶۔ دَيْنٌ قرض، اُدھار
۱۶۰۷۔ اَجَلٌ مُّسَمًّى وقت مقرر
۱۶۰۸۔ وَلْيَكْتُبْ اور چاہیئے کہ لکھے
۱۶۰۹۔ كَاتِبٌ لکھنے والا
۱۶۱۰۔ عَدْلٌ انصاف
۱۶۱۱۔ لَا يَأْبَ انکار نہ کرے
۱۶۱۲۔ يُمْلِلْ لکھا دے، املا کرا دے
۱۶۱۳۔ يَبْخَسْ کم کرنا
۱۶۱۴۔ سَفِيْهًا بے وقوف
۱۶۱۵۔ ضَعِيْفًا ناتواں، کمزور، ضعیف
۱۶۱۶۔ وَلِيٌّ وارث، والی
۱۶۱۷۔ اِسْتَشْهِدُوْا شاہد کر لو، گواہ کر لو
۱۶۱۸۔ شَهِيْدَيْنِ دو گواہ (تثنیہ)
۱۶۱۹۔ رِجَالٌ مرد (واحد: رَجُلٌ)

نمبر شمار	عربی	اُردو
۱۶۲۰	اِمْرَاَتٰنِ	دو عورتیں
۱۶۲۱	تَرْضَوْنَ	تم پسند کرتے ہو
۱۶۲۲	شُھَدَاۗءِ	گواہ
۱۶۲۳	تَضِلَّ	بھول جائے
۱۶۲۴	اِحْدٰىھُمَا	ایک اُن دونوں میں سے
۱۶۲۵	تُذَكِّرَ	یاد دلائے
۱۶۲۶	اُخْرٰى	دوسری
۱۶۲۷	اِذَا مَا دُعُوْا	جب پکارے جائیں، بلائے جائیں
۱۶۲۸	لَا تَسْــَٔـمُوْٓا	مت کاہلی کرو
۱۶۲۹	سَاَمٌ	سستی کرنا، کاہلی کرنا، اُکتانا
۱۶۳۰	صَغِيْرًا	چھوٹا
۱۶۳۱	كَبِيْرًا	بڑا
۱۶۳۲	اَقْسَطُ	بہت انصاف، اچھا انصاف
۱۶۳۳	اَقْوَمُ	بہت درست، بہت سیدھا
۱۶۳۴	شَھَادَةٌ	گواہی
۱۶۳۵	اَدْنٰٓى	بہت نزدیک

نمبر شمار	عربی	اُردو
۱۶۳۶	لَا تَرْتَابُوْٓا	نہ شک کرو (ر ی ب: شک)
۱۶۳۷	حَاضِرَةً	ہاتھوں ہاتھ، حاضر ہیں
۱۶۳۸	تُدِيْرُوْنَ	تم پھیر بدل کرتے ہو (د و ر)
۱۶۳۹	لَا يُضَاۗرَّ	نہ ضرر پہنچایا جائے (ض ر ر)
۱۶۴۰	فُسُوْقٌ	گنہ گاری
۱۶۴۱	يُعَلِّمُ	سکھاتا ہے
۱۶۴۲	رِھٰنٌ	گروی رکھنا، رہن رکھنا
۱۶۴۳	مَّقْبُوْضَةٌ	قبضے میں دی ہوئی
۱۶۴۴	اَمِنَ	اعتبار کرنا، امین جاننا
۱۶۴۵	يُؤَدِّ	ادا کرنے
۱۶۴۶	اٰثِمٌ	گنہ گار

ع ۳۹

نمبر شمار	عربی	اُردو
۱۶۴۷	تُبْدُوْا	تم ظاہر کرو
۱۶۴۸	يُحَاسِبْ	محاسبہ کرے گا (ح س ب)
۱۶۴۹	سَمِعْنَا	سنا ہم نے

نمبر شمار	عربی	اُردو
۱۶۵۰	اَطَعْنَا	مانا ہم نے
۱۶۵۱	غُفْرَانَكَ	تیری مغفرت درکار ہے
۱۶۵۲	مَصِيْرُ	لوٹنا
۱۶۵۳	لَا يُكَلِّفُ	نہیں تکلیف دیتا (ك ل ف)
۱۶۵۴	نَّسِيْنَآ	ہم بھول گئے
۱۶۵۵	اَخْطَاْنَا	ہم سے چوک ہو جائے
۱۶۵۶	وَاعْفُ	اور درگزر کر
۱۶۵۷	مَوْلٰىنَا	دوست ہمارا

ع ۴۰

۳ آل عمران سورۃ

نمبر شمار	عربی	اُردو
۱۶۵۸	نَزَّلَ	اُتارا
۱۶۵۹	مُصَدِّقًا	تصدیق کرنیوالی
۱۶۶۰	بَيْنَ يَدَيْهِ	اس کے پہلے
۱۶۶۱	ذُو انْتِقَامٍ	انتقام لینے والا
۱۶۶۲	لَا يَخْفٰى	نہیں چھپی
۱۶۶۳	يُصَوِّرُ	صورت بناتا ہے، تصویر (ص و ر)

نمبر شمار	عربی	اُردو
۱۶۶۴	اَرْحَامِ	پیٹ کا وہ حصہ، جہاں بچہ شکمِ مادر میں رہتا ہے
۱۶۶۵	كَيْفَ	جیسے، کیسے بھی
۱۶۶۶	مُّحْكَمٰتٌ	صاف معنی، محکم، پکی، مضبوط
۱۶۶۷	اُمُّ الْكِتٰبِ	جڑ کتاب کی مراد اصل کتاب
۱۶۶۸	اُخَرُ	دوسری
۱۶۶۹	مُتَشٰبِهٰتٌ	ملتی جلتی کسی اَن دیکھی چیز کو کم علم شخص کو سمجھانے کے لئے اسکی سمجھ میں آنے والے اور مشاہدہ کے الفاظ کو استعمال کر کے ایسی بات سمجھانا جو اس نے نہ دیکھی ہو، یا مثال کے ذریعہ سے پوشیدہ اور غیبی چیزوں کے

اُردو

مفہوم کو قریب لیجانے کے لئے ایسے الفاظ جو باہم ملتے جُلتے ہوں استعمال کرکے سمجھانا۔ ایسی آیات جو متشابہات ہوں اُنکا حقیقی مفہوم تو اللہ تعالیٰ ہی جانتا ہے۔ ہاں انسان کو اُس کا ہلکا سا تصور دلانے کے لئے اور مفہوم کے قریب لیجانے کے لئے اِن آیات سے مدد ملتی ہے۔ باقی تاویل کے لئے، دوڑ دھوپ کرنے کیلئے خود اِن مقامات پر منع کر دیا گیا ہے۔ مثال کے طور پر کرسی کا لفظ اللہ تعالیٰ کے بے پناہ اقتدار اور قدرت کے اندازے کے قریب لیجانے کیلئے استعمال فرمایا گیا ہے۔ اب یہ آیات ہم محدود معنیٰ میں نہیں لے سکتے یعنی ہمارے تصور میں کرسی کا ایک امکانی خاکہ اور تصور جو ہے، وہ نہیں لیں گے۔ بلکہ حقیقت سے قریب ہونے کے لئے اس طاقت کا ایک تصور پا سکیں گے، جو ناقص ضرور

نمبر شمار	عربی	اُردو
		ہوگا، لیکن حقیقت سے قرب حاصل کرنیکا ذریعہ بن جائیگا اسیطرح لفظ: شَدِیْدُ الْعِقَابِ حَیٌّ قَیُّوْمٌ۔ یَدٰہُ مَبْسُوْطَتَانِ یَوْمَ یُکْشَفُ عَنْ سَاقٍ وغیرہ
۱۶۷۰	زَیْغٌ	ٹیڑھا پن
۱۶۷۱	اِبْتِغَاءٌ	چاہنا، ڈھونڈنا
۱۶۷۲	فِتْنَۃٌ	فتنہ
۱۶۷۳	تَاْوِیْلٌ	خُلاصہ کرنا، تعبیر کرنا نتیجہ نکالنا
۱۶۷۴	رَاسِخُوْنَ	مضبوط
۱۶۷۵	لَاتُزِغْ	مت ٹیڑھا کرنا (ز ی غ)
۱۶۷۶	هَبْ	دے، عنایت کر
۱۶۷۷	مِنْ لَّدُنْكَ	تیرے پاس سے
۱۶۷۸	وَهَّابٌ	دینے والا، عنایت کرنیوالا
۱۶۷۹	جَامِعٌ	اِکٹھا کرنے والا، جمع کرنے والا۔

نمبر شمار	عربی	اُردو
۱۶۸۰	مِیْعَادٌ	وعدہ ع
۱۶۸۱	وَقُوْدٌ	ایندھن
۱۶۸۲	كَ	مثل، جیسے کہ
۱۶۸۳	دَاْبٌ	عادت، دستور، طریقہ
۱۶۸۴	ذُنُوْبٌ	گناہ
۱۶۸۵	شَدِیْدٌ	سخت
۱۶۸۶	عِقَابٌ	عذاب کرنے والا
۱۶۸۷	تُغْلَبُوْنَ	تم مغلوب کئے جاؤگے۔
۱۶۸۸	مِهَادٌ	ٹھکانا، بچھونا
۱۶۸۹	فِئَتَیْنِ	دو جماعتیں (فِئَۃٌ ایک گروہ، ٹولی)
۱۶۹۰	اِلْتَقَتَا	مِلے وہ دونوں (ل ق ی)
۱۶۹۱	تُقَاتِلُ	لڑائی کرتی تھی (ق ت ل)
۱۶۹۲	اُخْرٰی	دوسری
۱۶۹۳	كَافِرَۃٌ	کافرہ
۱۶۹۴	یَرَوْنَ	دیکھتے تھے

نمبر شمار	عربی	اُردو
۱۶۹۵	مِثْلَیْهِمْ	دو برابر، دوگنی اپنی سے
۱۶۹۶	رَاْیٌ	دیکھنا
۱۶۹۷	عَیْنٌ	آنکھ، نظر
۱۶۹۸	یُؤَیِّدُ	تائید کرتا ہے
۱۶۹۹	نَصْرٌ	مدد
۱۷۰۰	عِبْرَۃٌ	نصیحت، عبرت
۱۷۰۱	اُولِی	والے
۱۷۰۲	اَبْصَارٌ	آنکھ (جمع)
۱۷۰۳	زُیِّنَ	زینت دی گئی
۱۷۰۴	حُبٌّ	محبّت
۱۷۰۵	شَهَوَاتٌ	خواہش (واحد: شَهْوَۃٌ)
۱۷۰۶	نِسَاءٌ	عورتیں
۱۷۰۷	بَنِیْنَ	بیٹے
۱۷۰۸	قَنَاطِیْرُ	خزانے
۱۷۰۹	مُقَنْطَرَۃ	ڈھیر لگے ہوئے
۱۷۱۰	ذَهَبٌ	سونا
۱۷۱۱	فِضَّۃٌ	چاندی
۱۷۱۲	خَیْلٌ	گھوڑے
۱۷۱۳	مُسَوَّمَۃٌ	نشان لگے ہوئے

نمبر شمار	عربی	اردو
۱۷۱۴	اَنۡعَامٌ	مویشی، چوپاتے
۱۷۱۵	حَرۡثٌ	کھیتی
۱۷۱۶	حُسۡنُ الۡمَاٰبِ	اچھا ٹھکانا، اچھی جگہ
۱۷۱۷	اَزۡوَاجٌ	جوڑے، بیویاں
۱۷۱۸	مُطَهَّرَةٌ	پاک صاف، ستھری
۱۷۱۹	رِضۡوَانٌ	رضامندی
۱۷۲۰	بَصِيۡرٌ	دیکھنے والا (مصدر: بَصَارَةٌ)
۱۷۲۱	عِبَادٌ	بندے
۱۷۲۲	قِنَا	بچا ہم کو (ق بچا۔ نا ہم کو)
۱۷۲۳	صٰدِقِيۡنَ	سچے
۱۷۲۴	قٰنِتِيۡنَ	فرمانبرداری کرنیوالے
۱۷۲۵	قَانِتٌ	فرمانبردار
۱۷۲۶	مُنۡفِقِيۡنَ	خرچ کرنیوالے
۱۷۲۷	مُسۡتَغۡفِرِيۡنَ	بخشش مانگنے والے، مغفرت چاہنے والے
۱۷۲۸	اَسۡحَارٌ	رات کی آخری گھڑیاں، رات کا پچھلا حصہ
۱۷۲۹	شَهِدَ	گواہی دی
۱۷۳۰	اَنَّهٗ	کہ وہ

نمبر شمار	عربی	اردو
۱۷۳۱	اُولُوا الۡعِلۡمِ	علم والے
۱۷۳۲	قَآئِمٌ	قائم
۱۷۳۳	قِسۡطٌ	انصاف
۱۷۳۴	عَزِيۡزٌ	غالب
۱۷۳۵	حَكِيۡمٌ	حکمت والا

اَلنِّصۡفُ

نمبر شمار	عربی	اردو
۱۷۳۶	سَرِيۡعُ الۡحِسَابِ	جلد حساب لینے والا
۱۷۳۷	اَسۡلَمۡتُ	میں تابع فرمان ہوگیا
۱۷۳۸	وَجۡهِيَ	رُخ میرا
۱۷۳۹	مَنِ اتَّبَعَنِ	جس نے اتباع کی میری داصل میں آخری حرف "نِیۡ" ہے یعنی میری لیکن عبارت میں صرف "ن" مجھے اور میرا کی ترجمانی کرتا ہے۔
۱۷۴۰	تَوَلَّوۡا	پھر گئے وہ
۱۷۴۱	بَلٰغٌ	پہنچا دینا
۱۷۴۲	يَاۡمُرُوۡنَ	حکم کرتے ہیں

نمبر شمار	عربی	اردو
۱۷۴۳	حَبِطَتۡ	غارت ہوگئے (ح ب ط)
۱۷۴۴	غَرَّ	فریب دیا، دھوکہ دیا
۱۷۴۵	مَا يَفۡتَرُوۡنَ	جھوٹ بناتے تھے جو کچھ۔
۱۷۴۶	كَيۡفَ	کیسے، کس طرح
۱۷۴۷	وُفِّيَتۡ	پورا دیا جائے گا
۱۷۴۸	اَللّٰهُمَّ	یا اللہ
۱۷۴۹	مٰلِكَ	مالک
۱۷۵۰	مُلۡكٌ	سلطنت، مُلک
۱۷۵۱	تَشَآءُ	تو چاہتا ہے
۱۷۵۲	تَنۡزِعُ	تو چھین لیتا ہے (ن ز ع)
۱۷۵۳	تُذِلُّ	تو ذلیل کرتا ہے
۱۷۵۴	يَدٌ	ہاتھ
۱۷۵۵	اِنَّكَ	بے شک تُو
۱۷۵۶	تُوۡلِجُ	تو داخل کرتا ہے (و ل ج)
۱۷۵۷	لَيۡلٌ	رات
۱۷۵۸	نَهَارٌ	دن
۱۷۵۹	اَوۡلِيَآءُ	دوست

نمبر شمار	عربی	اردو
۱۷۶۰	دُوۡنَ	سوا
۱۷۶۱	فِيۡ شَيۡءٍ	کسی معاملہ میں، کسی شئی میں
۱۷۶۲	تُقٰىةً	بچاؤ کرنا
۱۷۶۳	يُحَذِّرُ	ڈراتا ہے (حذر)
۱۷۶۴	نَفۡسَهٗ	اپنی ذات سے
۱۷۶۵	مُحۡضَرًا	حاضر، موجود
۱۷۶۶	اَمَدًاۢ بَعِيۡدًا	مسافت دُور کی
۱۷۶۷	رَءُوۡفٌ	شفقت کرنیوالا
۱۷۶۸	ذُرِّيَّةٌ	اولاد (جمع: ذُرِّيَّاتٌ)
۱۷۶۹	اِمۡرَاَتٌ	بیوی، عورت
۱۷۷۰	بَطۡنٌ	پیٹ
۱۷۷۱	مُحَرَّرًا	آزاد کیا ہُوا
۱۷۷۲	وَضَعَتۡ	جنی (بچہ جنی)
۱۷۷۳	وَضۡعٌ	جننا
۱۷۷۴	الذَّكَرُ	مرد
۱۷۷۵	اُنۡثٰى	عورت
۱۷۷۶	سَمَّيۡتُ	نام رکھا میں نے (س م ی)

نمبر شمار — عربی — اردو

۱۷۷۷۔ اُعِیۡذُ — پناہ میں دیا میں نے
(ع و ذ)
۱۷۷۸۔ اَنۡبَتَ — اُٹھایا، اگایا، بڑھایا
۱۷۷۹۔ نَبَاتًا — اگانا، بڑھانا
۱۷۸۰۔ کَفَّلَ — کفیل مقرر کیا، پرورش کیلئے سونپا
۱۷۸۱۔ مِحۡرَاب — حجرہ، کمرہ (عبادت گاہوں سے متصل سطح زمین سے بلندی پر بنائے جانیوالے کمرے جو خدام اور علماء کیلئے مخصوص ہوتے تھے
۱۷۸۲۔ اَنّٰی — کہاں
۱۷۸۳۔ هُنَالِكَ — اُسی جگہ، وہیں
۱۷۸۴۔ دَعَا — پکارا
۱۷۸۵۔ هَبۡ — دے
۱۷۸۶۔ مِنۡ لَّدُنۡكَ — تیری طرف سے
۱۷۸۷۔ مُصَدِّقًا — تصدیق کرنیوالا
۱۷۸۸۔ كَلِمَةٍ — فرمان، بات
۱۷۸۹۔ سَیِّدًا — سردار
۱۷۹۰۔ حَصُوۡرًا — پارسا، معصوم

نمبر شمار — عربی — اردو

۱۷۹۱۔ غُلٰمٌ — لڑکا (جمع: غِلۡمَانٌ)
۱۷۹۲۔ كِبَرُ — بڑھاپا
۱۷۹۳۔ عَاقِرٌ — بانجھ
۱۷۹۴۔ اَلَّا — کہ نہیں (اَنۡ لَا)
۱۷۹۵۔ رَمۡزًا — اشارہ
۱۷۹۶۔ سَبِّحۡ — پاکی بیان کر
۱۷۹۷۔ عَشِیٌّ — شام
۱۷۹۸۔ اِبۡكَار — صبح
ع
۱۷۹۹۔ اُقۡنُتِیۡ — فرمانبرداری کر
۱۸۰۰۔ اَنۡبَاءِ — خبریں (واحد: نَبَاٌ)
۱۸۰۱۔ نُوۡحِیۡ — ہم وحی کرتے ہیں۔
۱۸۰۲۔ مَا كُنۡتَ — نہیں تھا تو
۱۸۰۳۔ لَدَیۡهِمۡ — پاس اُن کے
۱۸۰۴۔ لَدَیۡ — نزدیک، پاس
۱۸۰۵۔ اِذۡ یُلۡقُوۡنَ — جب ڈالتے تھے
۱۸۰۶۔ اَقۡلَامَ — قلمیں (واحد: قَلَمٌ)
۱۸۰۷۔ اَیُّهُمۡ — کون اُن میں کا
۱۸۰۸۔ اَیٌّ — کون
۱۸۰۹۔ یَخۡتَصِمُوۡنَ — جھگڑا کرتے تھے
۱۸۱۰۔ وَجِیۡهًا — ذی عزت، آبرو والا

نمبر شمار — عربی — اردو

۱۸۱۱۔ مُقَرَّبِیۡنَ — قریب کئے ہوئے لوگ
۱۸۱۲۔ مَهۡدٌ — جھولا، گہوارہ، گود
۱۸۱۳۔ كَهۡلًا — ادھیڑ عمر
۱۸۱۴۔ بَشَرٌ — آدمی
۱۸۱۵۔ قَضٰی — فیصلہ کیا، مقرر کیا
۱۸۱۶۔ اَمۡرًا — کام
۱۸۱۷۔ اَخۡلُقُ — بناتا ہوں میں
۱۸۱۸۔ طِیۡنٌ — مٹی
۱۸۱۹۔ كَهَیۡئَةِ — جیسے، مانند، شکل
۱۸۲۰۔ طَیۡرٌ — پرند (جمع: طُیُوۡرٌ)
۱۸۲۱۔ نَفۡخٌ — پھونکنا
۱۸۲۲۔ اِذۡنِ اللّٰهِ — اللہ کا حکم
۱۸۲۳۔ اُبۡرِئُ — چنگا کرتا ہوں، اچھا کرتا ہوں
۱۸۲۴۔ اَكۡمَهُ — مادرزاد اندھا
۱۸۲۵۔ اَبۡرَصَ — کوڑھی
۱۸۲۶۔ مَوۡتٰی — مُردے
۱۸۲۷۔ تَدَّخِرُوۡنَ — جمع کرتے ہو، ذخیرہ کرتے ہو
۱۸۲۸۔ اَحَسَّ — دیکھا، احساس کیا۔
۱۸۲۹۔ اَنۡصَار — مددگار
۱۸۳۰۔ حَوَارِیُّوۡنَ — حضرت عیسیٰ کے صحابی یا کپڑے سفید کرنیوالے

نمبر شمار — عربی — اردو

۱۸۳۱۔ نَحۡنُ — ہم
۱۸۳۲۔ مَكۡرٌ — تدبیر کرنا، چال کرنا
ع

الثلثه

۱۸۳۳۔ مُتَوَفِّیۡكَ — تجھکو واپس لینے والا ہوں (کسی عہدیدار کو اسکے منصب سے واپس بلانا
۱۸۳۴۔ رَافِعٌ — بلند کرنے والا ہوں
۱۸۳۵۔ یُوَفِّیۡ — پورا دے گا
۱۸۳۶۔ اُجُوۡر — (اجر کی جمع) بدلہ
۱۸۳۷۔ تُرَابٌ — مٹی
۱۸۳۸۔ نَبۡتَهِلۡ — ہم دل سے دعا کریں
۱۸۳۹۔ اِبۡتِهَالٌ — توجہ سے دُعا مانگنا
(ب ه ل)
۱۸۴۰۔ قَصَص — بیان (قَصَّ، یَقُصُّ، قِصَّةٌ)
ع
۱۸۴۱۔ سَوَاءٌ — برابر
۱۸۴۲۔ تَعَالَوۡا — آؤ، آجاؤ
۱۸۴۳۔ اَرۡبَابًا — پالنے والے (رَبٌّ کی جمع)
۱۸۴۴۔ هٰاَنۡتُمۡ — ہاں تم ہو

نمبر شمار عربی	اُردو
۱۸۴۵۔ هٰؤُلَآءِ	یہ لوگ، وہ لوگ
۱۸۴۶۔ حَاجَجْتُمْ	جھگڑا کیا تم نے
۱۸۴۷۔ اَوْلَى النَّاسِ	نزدیک تر لوگوں سے
ع ۵	
۱۸۴۸۔ طَآئِفَةٌ	جماعت، ٹولی، گروہ
۱۸۴۹۔ وَجْهَ النَّهَارِ	دن کے اوّل حصّے میں
۱۸۵۰۔ يَخْتَصُّ	خاص کرتا ہے
۱۸۵۱۔ تَاْمَنْ	امین جانے تو، بھروسہ کرے تو
۱۸۵۲۔ قِنْطَارٍ	خزانہ
۱۸۵۳۔ يُؤَدِّ	لوٹا دے گا
۱۸۵۴۔ دُمْتَ	رہے تو
۱۸۵۵۔ قَآئِمًا	کھڑا
۱۸۵۶۔ سَبِيْلٌ	راہ (جمع : سُبُلٌ)
۱۸۵۷۔ اَوْفٰى	پورا کیا
۱۸۵۸۔ اَيْمَانٌ	قسمیں
۱۸۵۹۔ خَلَاقٌ	حصّہ
۱۸۶۰۔ يَلْوٗنَ	موڑتے ہیں، پیچ دیتے ہیں
۱۸۶۱ اَلْسِنَتَهُمْ	زبانیں اُن کی (واحد : لِسَانٌ)
۱۸۶۲۔ رَبّٰنِيّٖنَ	اللہ والے، رب والے

نمبر شمار عربی	اُردو
۱۸۶۳۔ تُعَلِّمُوْنَ	سکھاتے ہو تم
۱۸۶۴۔ تَدْرُسُوْنَ	پڑھتے ہو، درس دیتے ہو
ع ۸ ۱۶	
۱۸۶۵۔ اِصْرِىْ	عہد میرا
۱۸۶۶۔ يَبْغُوْنَ	چاہتے ہیں وہ
۱۸۶۷۔ طَوْعًا	خوشی سے
۱۸۶۸۔ كَرْهًا	ناخوشی سے
۱۸۶۹۔ يَبْتَغِ	چاہے گا
۱۸۷۰۔ جَآءَ	آیا (اسکے بعد بِ آئے تو اس کے معنٰی لانے کے ہوں گے)
۱۸۷۱۔ لَا يُخَفَّفُ	نہیں ہلکا کیا جائے گا
۱۸۷۲۔ اَصْلَحُوْا	سنور گئے، ٹھیک ہو گئے
۱۸۷۳۔ اِزْدَادُوْا	بڑھ گئے، زیادہ ہو گئے
۱۸۷۴۔ مِلْءُ الْاَرْضِ	زمین بھر کر
۱۸۷۵۔ ذَهَبًا	سونا
۱۸۷۶۔ اِفْتَدٰى	فدیہ دے، بدلہ دے
۱۸۷۷۔ اَلِيْمٌ	دردناک
ع ۹ ۱۷	

نمبر شمار عربی	اُردو

پارہ نمبر (۴)

نمبر شمار عربی	اُردو
۱۸۷۸۔ لَنْ	ہرگز نہیں
۱۸۷۹۔ تَنَالُوْا	پاؤ گے
۱۸۸۰۔ نَيْلٌ	(مصدر) پانا
۱۸۸۱۔ اَلْبِرَّ	نیکی
۱۸۸۲۔ طَعَامٌ	کھانے کی چیز
۱۸۸۳۔ حِلًّا	حلال
۱۸۸۴۔ حَرَّمَ	حرام کیا (مصدر)
۱۸۸۵۔ اِفْتَرٰى	گھڑ لیا، باندھ لیا
۱۸۸۶۔ كَذِبَ	جھوٹ
۱۸۸۷۔ صَدَقَ	سچ کہا
۱۸۸۸۔ حَنِيْفًا	یکسو
۱۸۸۹۔ وُضِعَ	مقرّر کیا گیا
۱۸۹۰۔ لَلَّذِىْ	البتّہ وہ
۱۸۹۱۔ بَكَّةَ	مکّہ (مکرّمہ)
۱۸۹۲۔ مَقَامُ اِبْرٰهِيْمَ	ابراہیم علیہ السلام کے کھڑے ہونے کی

نمبر شمار عربی	اُردو
	جگہ عبادت کیلئے
۱۸۹۳۔ اٰمِنًا	امن والا، یا امن کی جگہ میں پہنچ جانے والا
۱۸۹۴۔ حِجُّ الْبَيْتِ	بیت اللہ کا حج
۱۸۹۵۔ اِسْتَطَاعَ	پا سکے، اِستطاعت رکھے۔
۱۸۹۶۔ لِمَ	کیوں
۱۸۹۷۔ تَصُدُّوْنَ	روکتے ہو (صَدٌّ)
۱۸۹۸۔ تَبْغُوْنَ	تم ڈھونڈتے ہو
۱۸۹۹۔ عِوَجًا	ٹیڑھا پن، کجی
۱۹۰۰۔ يَرُدُّوْا	پھیر دیں گے (رَدٌّ)
۱۹۰۱۔ تُتْلٰى	پڑھی جاتی ہیں
۱۹۰۲۔ يَعْتَصِمْ	مضبوط تھام لے، اعتماد کر لے
۱۹۰۳۔ اِعْتِصَام	مضبوط تھامنا، اعتماد کرنا
ع	
۱۹۰۴۔ حَبْلٌ	رسّی
۱۹۰۵۔ جَمِيْعًا	سب یا تمام ملکر

نمبرشمار	عربی	اُردو
۱۹۰۶	اَعْدَاءً	دشمن
۱۹۰۷	اَلَّفَ	اُلفت دی، محبت دی
۱۹۰۸	اَصْبَحْتُمْ	ہوگئے تم
۱۹۰۹	اِخْوَانًا	بھائی
	(واحد : اَخٌ)	
۱۹۱۰	شَفَا	کنارے
۱۹۱۱	حُفْرَةٌ	گڑھا
۱۹۱۲	اَنْقَذَ	چھڑایا، بچایا
۱۹۱۳	وَلْتَكُنْ	اور چاہیئے کہ ہو
۱۹۱۴	اُمَّةٌ	ایک جماعت
۱۹۱۵	تَبْيَضُّ	سفید ہوں گے
	(ب، ی، ض)	
۱۹۱۶	وُجُوْهٌ	چہرے
	(واحد : وَجْهٌ)	
۱۹۱۷	تَسْوَدُّ	کالے ہوں گے
۱۹۱۸	تُرْجَعُ	رجوع کئے جائیں گے
۱۹۱۹	اَلْاُمُوْرُ	تمام اُمور، سب کام

ع ۸

نمبرشمار	عربی	اُردو
۱۹۲۰	خَيْرَ اُمَّةٍ	بہترین اُمّت
۱۹۲۱	اُخْرِجَتْ	نکالی گئی
۱۹۲۲	تَنْهَوْنَ	تم منع کرتے ہو
۱۹۲۳	مُنْكَرُ	بُری بات
۱۹۲۴	اَذًى	تکلیف
۱۹۲۵	اَدْبَارَ	پیٹھیں
	(واحد : دُبُرٌ)	
۱۹۲۶	بَاءَ	مستحق ہُوا
۱۹۲۷	عَصَوْا	نافرمانی کی اُنھوں نے
۱۹۲۸	كَانُوْا يَعْتَدُوْنَ	زیادتی کرتے تھے
۱۹۲۹	اِعْتِدَاءٌ	زیادتی کرنا
۱۹۳۰	لَيْسُوْا	نہیں ہیں وہ
۱۹۳۱	سَوَاءٌ	برابر
۱۹۳۲	اٰنَاءَ	اوقات، گھڑی
۱۹۳۳	يُسَارِعُوْنَ	جلدی کرتے ہیں
۱۹۳۴	خَيْرَات	اچھے کام
۱۹۳۵	صَالِحِيْنَ	صالح لوگ
	(واحد : صَالِحٌ)	
۱۹۳۶	لَنْ يُكْفَرُوْا	نہیں انکار کیا جائیگا اُن کا، نہیں ناقدری کی جائے گی اُن کی
۱۹۳۷	لَنْ تُغْنِيَ	نہیں کام آدے گا
۱۹۳۸	رِيْحٌ	ہَوا
۱۹۳۹	صِرٌّ	پالا، تیز سردی

نمبرشمار	عربی	اُردو
۱۹۴۰	حَرْثٌ	کھیتی
۱۹۴۱	بِطَانَةٌ	رازدار، دوست
۱۹۴۲	لَا يَاْلُوْنَ	نہیں کمی کریں گے
	(اُلُوّ)	
۱۹۴۳	خَبَالًا	تباہی
۱۹۴۴	وَدُّوْا	چاہا اُنھوں نے
۱۹۴۵	عَنِتُّمْ	تکلیف میں پڑو تم
	(ع ن ت)	
۱۹۴۶	بَدَتْ	ظاہر ہوگئی
۱۹۴۷	بَغْضَاءُ	بغض، ناراضی
۱۹۴۸	اَفْوَاهٌ	منھ
	(واحد : فُوْهٌ)	
۱۹۴۹	هَاَنْتُمْ اُولَاءِ	تم وہ لوگ ہو
۱۹۵۰	عَضُّوْا	کاٹ کھایا اُنھوں نے
۱۹۵۱	عَضٌّ	کاٹ کھانا
۱۹۵۲	اَنَامِلَ	انگلیاں
۱۹۵۳	غَيْظ	غصّہ
۱۹۵۴	مُوْتُوْا	مرجاؤ
۱۹۵۵	بِذَاتِ الصُّدُوْرِ	سینے والی بات
۱۹۵۶	تَمْسَسْكُمْ	لگے، چھوئے تم کو
	(م، س، س)	
۱۹۵۷	تَسُؤْهُمْ	بُرا لگے ان کو
۱۹۵۸	فَرَحٌ	خوش ہونا
۱۹۵۹	كَيْدٌ	تدبیر، چال

ع ۱۲

نمبرشمار	عربی	اُردو
۱۹۶۰	غَدَوْتَ	سویرے چلا تُو،
	(غ، د، و)	
۱۹۶۱	تُبَوِّئُ	جگہ بتائی تونے
۱۹۶۲	تَبَوُّءٌ	جگہ دینا
۱۹۶۳	مَقَاعِدَ	بیٹھنے کی جگہ
	(واحد : مَقْعَدٌ)	
۱۹۶۴	قِتَالٌ	جنگ، لڑائی
۱۹۶۵	هَمَّ	ارادہ کرنا، قصد کرنا
۱۹۶۶	طَائِفَتَان	دو جماعتیں
۱۹۶۷	تَفْشَلَا	پھسل جائیں، بزدل بنکر
۱۹۶۸	فَشَل	بزدلی کرنا، پھسل جانا
۱۹۶۹	بَدْرٌ	جنگِ بدر
۱۹۷۰	اَذِلَّةٌ	ذلیل
	(واحد : ذَلِيْلٌ)	
۱۹۷۱	اَلَنْ	کیا نہیں

نمبرشمار	عربی	اُردو
۱۹۷۲	یُمِدَّ	مدد کرے
۱۹۷۳	ثَلٰثَةِ اٰلَافٍ	تین ہزار
۱۹۷۴	مُنْزَلِیْنَ	اُتارے ہوئے
۱۹۷۵	بَلٰی	بلکہ، کیوں نہیں
۱۹۷۶	فَوْرٌ	جوش
۱۹۷۷	خَمْسَةِ	پانچ ۵
۱۹۷۸	مُسَوِّمِیْنَ	نشان لگے ہوئے

الرّبع

نمبرشمار	عربی	اُردو
۱۹۷۹	بُشْرٰی	خوشخبری
۱۹۸۰	تَطْمَئِنَّ	اطمینان ہوجائے
۱۹۸۱	قَطَعَ	کاٹنا
۱۹۸۲	طَرَفًا	بازو، حصّہ
۱۹۸۳	کَبَتَ	ذلیل کرنا
۱۹۸۴	یَنْقَلِبُوْا	پلٹ گئے
	(مصدر: اِنْقِلَاب)	
۱۹۸۵	خَائِبِیْنَ	نامُراد ۱۳ ع
۱۹۸۶	اَضْعَافًا	دوگنا } بڑھتا
۱۹۸۷	مُضَاعَفَةً	کئی گنا } چڑھتا
۱۹۸۸	اُعِدَّتْ	تیار کی گئی

نمبرشمار	عربی	اُردو
۱۹۸۹	سَارِعُوْٓا	جلدی کرو
	(س ر ع)	
۱۹۹۰	عَرْضٌ	چوڑائی، عرض
۱۹۹۱	سَرَّآءُ	خوشی
۱۹۹۲	ضَرَّآءُ	سختی
۱۹۹۳	کَاظِمِیْنَ	پی جانے والے
۱۹۹۴	غَیْظٌ	غصّہ
۱۹۹۵	عَافِیْنَ	معاف کرنیوالے
۱۹۹۶	فَاحِشَةٌ	بے حیائی
۱۹۹۷	ذُنُوْبٌ	گناہ
	(واحد: ذَنْبٌ)	
۱۹۹۸	لَمْ	نہیں
۱۹۹۹	یُصِرُّوْا	ہٹ، ضد کرنا
۲۰۰۰	نِعْمَ	بہت اچّھا
۲۰۰۱	عَامِلِیْنَ	کام کرنے والے
۲۰۰۲	سُنَنٌ	راہیں
۲۰۰۳	سِیْرُوْا	سیر کرو
۲۰۰۴	عَاقِبَةٌ	انجام
۲۰۰۵	بَیَانٌ	بیان
۲۰۰۶	مَوْعِظَةٌ	نصیحت
۲۰۰۷	لَاتَهِنُوْا	مت سُستی کرو

نمبرشمار	عربی	اُردو
۲۰۰۸	اَعْلَوْنَ	بُلند ہوگے
	(واحد: اَعْلٰی)	
۲۰۰۹	قَرْحٌ	زخم
۲۰۱۰	مَسَّ	لگا، چھُوا
۲۰۱۱	اَیَّامُ	دن
۲۰۱۲	نُدَاوِلُ	ہم باری باری پھیرتے ہیں
	(دَوْلٌ: گردش دینا)	
۲۰۱۳	یُمَحِّصَ	وہ خالص کرتا ہے
۲۰۱۴	تَمْحِیْصٌ	خالص کرنا
۲۰۱۵	مَحْقٌ	مٹانا
۲۰۱۶	تَمَنَّوْنَ	تم تمنّا کرتے تھے
۲۰۱۷	اَ	کیا؟
۲۰۱۸	فَ	پس
۲۰۱۹	اِنْ	اگر
۲۰۲۰	اَفَاِنْ	کیا پس اگر
۲۰۲۱	مَاتَ	مرجائے ۱۴ ع
۲۰۲۲	انْقَلَبْتُمْ	پھر جاؤ گے
۲۰۲۳	اَعْقَاب	ایڑیاں

نمبرشمار	عربی	اُردو
	(واحد: عَقَبٌ)	
۲۰۲۴	کِتٰبًا مُّؤَجَّلًا	وقت مقرّر
۲۰۲۵	کَاَیِّنْ	بہت سارے، کتنے ہی
۲۰۲۶	رِبِّیُّوْن	خدا پرست لوگ
۲۰۲۷	وَهْن	سُست پڑنا ڈھیلا ہونا
۲۰۲۸	لِمَآ	واسطے جو کہ، لئے جو کچھ
۲۰۲۹	اَصَابَ	پڑی (مصیبت پڑنا)
۲۰۳۰	ضُعُفٌ	کمزوری
۲۰۳۱	مَا اسْتَکَانُوْا	نہیں عاجز ہوئے
۲۰۳۲	اِسْرَافٌ	زیادتی
۲۰۳۳	ثَبِّتْ	ثابت رکھ
۲۰۳۴	حُسْنٌ	بہت اچّھا، خوب ۱۵ ع
۲۰۳۵	نُلْقِیْ	ہم ڈالدیں گے
۲۰۳۶	رُعْبٌ	رعب، دھاک
۲۰۳۷	سُلْطَانًا	دلیل
۲۰۳۸	بِئْسَ	بُرا، بہت بُرا
۲۰۳۹	مَثْوٰی	ٹھکانہ

نمبرشمار	عربی	اُردو
۲۰۴۰	تَحُسُّوْنَ	تم کاٹ رہے تھے
		(حَسَّ: کاٹنا)
۲۰۴۱	فَشِلْتُمْ	پھسل گئے
		(ف ش ل)
۲۰۴۲	تَنَازَعْتُمْ	تنازعہ کیا تم نے
۲۰۴۳	عَصَيْتُمْ	نافرمانی کی تم نے
		(مصدر: مَعْصِيَةٌ
		عِصْيَانٌ)
۲۰۴۴	صَرَفَ	پھیر دیا
۲۰۴۵	تُصْعِدُوْنَ	تم چڑھے جاتے تھے
		(ص ع د)
۲۰۴۶	لَاتَلْوٗنَ	نہیں مڑے تم،
		نہیں پلٹے تم
۲۰۴۷	لِكَيْلَا	تاکہ نہیں
۲۰۴۸	فَاتَ	چوک گئی، نکل گئی
۲۰۴۹	نُعَاسًا	اونگھ
۲۰۵۰	يَغْشٰى	ڈھانکتی رہی، چھاگئی
		(غ ش ی)
۲۰۵۱	هَلْ لَنَا	کیا ہے ہمارے لئے؟
۲۰۵۲	هٰهُنَا	یہاں، اس جگہ
۲۰۵۳	بَرَزَ	نکلنا

نمبرشمار	عربی	اُردو
۲۰۵۴	مَضَاجِع	لیٹنے کی جگہ
۲۰۵۵	اِلْتَقَى	ملیں، بھڑ گئیں
۲۰۵۶	جَمْعٰنِ	دو جماعتیں
۲۰۵۷	اِسْتَزَلَّ	پھسلا دیا، ڈگمگا
		دیا۔
۲۰۵۸	عَفَا	معاف کر دیا
		ع۱۶
۲۰۵۹	ضَرَبُوْا	چلے وہ
۲۰۶۰	غُزًّى	لڑنے والے
		(واحد: غَازِیٌ)
۲۰۶۱	حَسْرَةٌ	پچھتاوا، حسرت
۲۰۶۲	لَ	البتہ
۲۰۶۳	تُحْشَرُوْنَ	تم جمع کیے جاؤ گے
		(ح ش ر)
۲۰۶۴	فَبِمَا	پس ساتھ جو
۲۰۶۵	لِنْتَ	نرم ہُوا تو (ماضی
		مضارع: لَانَ
		يَلِيْنُ)
۲۰۶۶	فَظًّا	تُند مزاج

نمبرشمار	عربی	اُردو
۲۰۶۷	غَلِيْظَ الْقَلْبِ	سخت دل
۲۰۶۸	اِنْفَضُّوْا	وہ منتشر ہو جاتے،
		بھاگ جاتے
۲۰۶۹	حَوْلِكَ	گرد تیرے،
		آس پاس تیرے
۲۰۷۰	شَاوِرْ	مشورہ کرلے
		(مُشَاوَرَةٌ
		سے فعل امر)
۲۰۷۱	عَزَمْتَ	قصد کیا تُو نے،
		عزم کیا
۲۰۷۲	مُتَوَكِّلِيْنَ	بھروسہ کرنیوالے
۲۰۷۳	خَذَلَ	چھوڑ دینا
۲۰۷۴	يَغُلَّ	خیانت کرے گا
۲۰۷۵	غَلَّ	خیانت کرنا،
		خیانت کیا۔
۲۰۷۶	تُوَفّٰى	پُورا دیا جائے گا
۲۰۷۷	سَخِطَ	ناراض، ناراضگی،
		غصّہ، غضب
۲۰۷۸	مَاْوٰى	ٹھکانہ، جگہ
۲۰۷۹	بِئْسَ	بُرا، خراب
۲۰۸۰	مَصِيْرُ	پھر جانے کی جگہ

نمبرشمار	عربی	اُردو
۲۰۸۱	مَنَّ	احسان کیا
۲۰۸۲	بَعَثَ	بھیجا، کھڑا کیا
۲۰۸۳	اَ	کیا
۲۰۸۴	وَ	اور
۲۰۸۵	لَمَّا	جب
۲۰۸۶	مِثْلَيْ	دوگنی، مثل
۲۰۸۷	اَنّٰى	کہاں
۲۰۸۸	نَافَقُوْا	مُنافق ہوئے وہ
۲۰۸۹	تَعَالَوْا	آؤ
۲۰۹۰	قَاتِلُوْا	لڑو
۲۰۹۱	اِدْفَعُوْا	دفع کرو، ہٹاؤ
۲۰۹۲	يَوْمَئِذٍ	اُس دن
۲۰۹۳	اَقْرَبُ	زیادہ قریب
۲۰۹۴	قَعَدُوْا	بیٹھ رہے
۲۰۹۵	لَوْ	اگر
۲۰۹۶	اَطَاعُوْا	کہا مانتے وہ
۲۰۹۷	فَادْرَءُوْا	پس ہٹاؤ
۲۰۹۸	لَاتَحْسَبَنَّ	مت گمان کر کہ
۲۰۹۹	يُرْزَقُوْنَ	رزق دیے جاتے
		ہیں۔
۲۱۰۰	فَرِحِيْنَ	خوش ہیں

نمبر شمار	عربی	اُردو
۲۱۰۱۔	يَسْتَبْشِرُوْنَ	خوشی منا رہے ہیں یا بشارت دے رہے ہیں
		ع
۲۱۰۲۔	لَمْ يَلْحَقُوْا	نہیں ملحق ہوئے
۲۱۰۳۔	اِسْتَجَابُوْا	قبول کیا انھوں نے
۲۱۰۴۔	حَسْبُنَا	کافی ہے ہم کو
۲۱۰۵۔	نِعْمَ الْوَكِيْلُ	اچھا کارساز
۲۱۰۶۔	اِنْقَلَبُوْا	لوٹ آئے
۲۱۰۷۔	ذُوْ فَضْلٍ	فضل والا
۲۱۰۸۔	يُخَوِّفُ	خوف دلاتا
۲۱۰۹۔	اَوْلِيَاءَ	دوست
۲۱۱۰۔	خَافُوْنِ	ڈرو مجھ سے (خَافُوْا : ڈرو ن : مجھ سے)
۲۱۱۱۔	يُسَارِعُوْنَ	جلدی کرتے ہیں
۲۱۱۲۔	حَظًّا	حصّہ
۲۱۱۳۔	نُمْلِيْ	ہم ڈھیل دیتے ہیں، ہم مہلت دیتے ہیں
۲۱۱۴۔	مُهِيْنٌ	رُسوا کرنے والا
۲۱۱۵۔	يَذَرُ	چھوڑ دے گا
۲۱۱۶۔	يَمِيْزُ	جدا کر دے گا، الگ کر دے گا۔
۲۱۱۷۔	خَبِيْثَ	ناپاک
۲۱۱۸۔	طَيِّبِ	پاک، اچھا
۲۱۱۹۔	يُطْلِعَ	اطلاع دیوے
۲۱۲۰۔	يَجْتَبِيْ	پسند کرتا ہے، منتخب کرتا ہے،
۲۱۲۱۔	يَبْخَلُوْنَ	بخیلی کرتے ہیں (ب خ ل)
۲۱۲۲۔	يُطَوَّقُوْنَ	طوق پہنائے جائیں گے
		ع ۱۸
۲۱۲۳۔	سَمِعَ	سُن لیا
۲۱۲۴۔	فَقِيْرٌ	محتاج
۲۱۲۵۔	نَحْنُ	ہم
۲۱۲۶۔	اَغْنِيَاءُ	دولتمند (واحد : غَنِيٌّ)
۲۱۲۷۔	ذُوْقُوْا	چکھو (ذائقہ)
۲۱۲۸۔	حَرِيْقٌ	جلن، تیز آگ
۲۱۲۹۔	ظَلَّامٌ	ظلم کرنے والا
۲۱۳۰۔	عَبِيْدٌ	بندے (واحد : عَبْدٌ)

نمبر شمار	عربی	اُردو
۲۱۳۱۔	قُرْبَان	نذر، قربانی
۲۱۳۲۔	تَأْكُلُ	کھاتے، کھا جاتے
۲۱۳۳۔	فَلِمَ	پس کیوں
۲۱۳۴۔	كُذِّبَ	جھٹلائے گئے
۲۱۳۵۔	اَلْمُنِيْرِ	روشنی والی (ن و ر)
۲۱۳۶۔	ذَائِقَةُ	چکھنے والی
۲۱۳۷۔	تُوَفَّوْنَ	تم پورا دیے جاؤ گے
۲۱۳۸۔	اُجُوْرَ	(اجر کی جمع) بدلہ
۲۱۳۹۔	زُحْزِحَ	دُور کر دیا گیا
۲۱۴۰۔	فَازَ	کامیاب ہوا (فَوْزٌ)
۲۱۴۱۔	مَتَاعُ	فائدہ
۲۱۴۲۔	غُرُوْرِ	دھوکہ
۲۱۴۳۔	عَزْمِ الْاُمُوْرِ	حوصلہ کے کام، ہمّت کے کام
۲۱۴۴۔	نَبَذَ	پھینکنا
۲۱۴۵۔	وَرَاءَ	پیچھے
۲۱۴۶۔	ظُهُوْرِ	پیٹھ (جمع)
۲۱۴۷۔	اَتَوْا	کرتے ہیں
۲۱۴۸۔	يُحْمَدُوْا	تعریف کیجائے گی
		انکی (ح م د)
۲۱۴۹۔	مَفَازَةٌ	خلاصی، چھٹکارہ، کامیابی
		ع ۱۹
۲۱۵۰۔	اُولِي	والے
۲۱۵۱۔	اَلْبَابُ	عقل (واحد : لُبٌّ)
۲۱۵۲۔	يَذْكُرُوْنَ	ذکر کرتے ہیں، یاد کرتے ہیں
۲۱۵۳۔	قِيَامًا	کھڑے
۲۱۵۴۔	قُعُوْدًا	بیٹھے
۲۱۵۵۔	جُنُوْبِ	کروٹیں (واحد جَنْبٌ)
۲۱۵۶۔	يَتَفَكَّرُوْنَ	تفکر کرتے ہیں
۲۱۵۷۔	بَاطِلًا	بے فائدہ، بے کار
۲۱۵۸۔	سُبْحٰنَكَ	پاک ہے تو
۲۱۵۹۔	اَخْزَيْتَ	رُسوا کر دیا تو نے (خ ز ی)
۲۱۶۰۔	مُنَادِيًا	مُنادی کرنے والا، اعلان کر کے پکارنے والا۔
۲۱۶۱۔	كَفِّرْ	دُور کر دے

نمبر شمار	عربی	اردو
۲۱۶۲-	سَیِّاٰت	برائیاں
۲۱۶۳-	تَوَفَّنَا	مار ہم کو، وفات دے ہمیں۔
۲۱۶۴-	مَعَ	ساتھ
۲۱۶۵-	اَبْرَار	نیک لوگ
۲۱۶۶-	ذَکَر	مرد
۲۱۶۷-	اُنْثٰی	عورت
۲۱۶۸-	اُوْذُوْا	تکلیف دیے گئے
۲۱۶۹-	تَقَلُّبُ	چلت، پھرت
۲۱۷۰-	بِلَاد	شہر (واحد بَلَد)
۲۱۷۱-	مَاْوٰ	ٹھکانہ
۲۱۷۲-	مِھَاد	بچھونا
۲۱۷۳-	نُزُلًا	مہمانی

الثلٰثۃ

نمبر شمار	عربی	اردو
۲۱۷۴-	خَاشِعِیْنَ	عاجزی کرنیوالے
۲۱۷۵-	اِصْبِرُوْا	صبر کرو
۲۱۷۶-	صَابِرُوْا	صبر کراؤ، ڈٹے رہو
۲۱۷۷-	رَابِطُوْا	بندھے رہو، مضبوط رہو،

ع ۱۱

سورۃ النساء (۴)

نمبر شمار	عربی	اردو
۲۱۷۸-	بَثَّ	پھیلایا
۲۱۷۹-	رِجَالًا	مرد (جمع)
۲۱۸۰-	تَسَاءَلُوْنَ	تم سوال کرتے ہو
۲۱۸۱-	اَرْحَام	قرابت، رحم کے رشتے
۲۱۸۲-	رَقِیْبًا	نگہبان
۲۱۸۳-	یَتٰمٰی	یتیم (یتیم لڑکیاں)
۲۱۸۴-	حُوْبًا	گناہ
۲۱۸۵-	کَبِیْرًا	بڑا
۲۱۸۶-	قِسْط	انصاف
۲۱۸۷-	طَابَ	خوش لگے، پسند آئے
۲۱۸۸-	مَثْنٰی	دو دو
۲۱۸۹-	ثُلٰثَ	تین تین
۲۱۹۰-	رُبٰعَ	چار چار
۲۱۹۱-	عَدْلُ	انصاف، برابری
۲۱۹۲-	مَلَکَتْ	مالک ہوتے

(ف، مَلَکَتْ اَیْمَان کا لفظ

قرآن پاک میں اکثر جنگ میں پکڑی ہوئی عورتیں، جو مقابلہ میں آکر گرفتار ہو چکی ہوں، یا زر خرید کنیزوں کے لئے استعمال ہوا ہے۔ داہنا ہاتھ چونکہ آدمی کے مال پر قابض ہوتا ہے، اور اسے اختیار ہے کہ اپنا مال جائز استعمال میں لاتے، اس لئے اکثر مَلَکَتْ اَیْمَان کا لفظ استعمال کیا گیا ہے۔

نمبر شمار	عربی	اردو
۲۱۹۳-	اَیْمَان	داہنے ہاتھ (واحد: یَمِیْنٌ)
۲۱۹۴-	اَدْنٰی	بہت نزدیک
۲۱۹۵-	اَلَّا تَعُوْلُوْا	کہ بے انصافی نہ کرسکو گے
۲۱۹۶-	صَدُقٰتْ	مہر (واحد: صُدَاقٌ)
۲۱۹۷-	نِحْلَۃً	خوشی سے بخشش
۲۱۹۸-	ھَنِیْئًا	مزے دار
۲۱۹۹-	مَرِیْئًا	خوشگوار
۲۲۰۰-	قِیٰمًا	قائم، قیام (معیشت کیلئے)
۲۲۰۱-	اُکْسُوْا	پہناؤ
۲۲۰۲-	کِسْوَۃٌ	پہنانا
۲۲۰۳-	اِبْتَلُوْا	آزمالو
۲۲۰۴-	یَتٰمٰی	یتیم (جمع)
۲۲۰۵-	بَلَغُوْا	پہنچے وہ
۲۲۰۶-	اٰنَسَ	پانا
۲۲۰۷-	رُشْدًا	ہوشیاری
۲۲۰۸-	اِدْفَعُوْا	لوٹا دو
۲۲۰۹-	اِسْرَافًا	زیادتی
۲۲۱۰-	بِدَارًا	جلدی جلدی
۲۲۱۱-	یَسْتَعْفِفْ	بچا رہے
۲۲۱۲-	دَفَعْتُمْ	لوٹاؤ تم یا واپس کرو۔
۲۲۱۳-	نَصِیْبٌ	حصّہ

نمبر شمار	عربی	اردو
۲۲۱۴	وَالِدَانِ	ماں باپ
۲۲۱۵	اَقْرَبُوْنَ	قرابت والے
۲۲۱۶	قَلَّ	تھوڑا، کم ہو
۲۲۱۷	كَثُرَ	زیادہ، بہت ہو
۲۲۱۸	مَفْرُوْضًا	مقرّرہ، طے شدہ
۲۲۱۹	قِسْمَۃ	بانٹنا، تقسیم کرنا
۲۲۲۰	اُولُوا الْقُرْبٰی	قرابت والے
۲۲۲۱	يَخْشَ	ڈرے، خوف کرے
۲۲۲۲	سَدِيْدًا	نرم، سیدھی، (ٹھیک)
۲۲۲۳	سَعِيْرًا	بھڑکتی آگ

ع ۱۲

نمبر شمار	عربی	اردو
۲۲۲۴	حَظٌّ	حصّہ
۲۲۲۵	اِثْنَتَيْنِ	دو عورتیں (مؤنث)
۲۲۲۶	ثُلُثَا	دو تہائی (تثنیہ) دو تہائیاں
۲۲۲۷	نِصْفُ	آدھا
۲۲۲۸	سُدُسُ	چھٹا (حصّہ)
۲۲۲۹	ثُلُثُ	تیسرا (حصّہ)
۲۲۳۰	اِخْوَۃٌ	بھائی بہن (بھائی)

نمبر شمار	عربی	اردو
۲۲۳۱	دَيْنٌ	قرض (جمع : دُيُوْنٌ)
۲۲۳۲	لَاتَدْرُوْنَ	نہیں تم جانتے
۲۲۳۳	وَلَدٌ	اولاد (لڑکا)
۲۲۳۴	رُبُعٌ	چوتھائی
۲۲۳۵	ثُمُنٌ	آٹھواں
۲۲۳۶	كَلٰلَۃٌ	ایسی میّت جو اپنے پیچھے باپ اور اولاد نہ چھوڑے
۲۲۳۷	اَخٌ	بھائی
۲۲۳۸	اُخْتٌ	بہن
۲۲۳۹	كُلُّ وَاحِدٍ	ہر ایک
۲۲۴۰	شُرَكَاءُ	ساجھی، برابر کے
۲۲۴۱	غَيْرَ مُضَارٍّ	ضرر پہنچایا جائے
۲۲۴۲	حُدُوْدُ اللّٰهِ	حدیں اللہ کی
۲۲۴۳	يَتَعَدَّ	ضابطہ سے نکل گیا، نافرمانی کرتا ہے

ع ۱۳

نمبر شمار	عربی	اردو
۲۲۴۴	اَلّٰتِیْ	وہ عورتیں
۲۲۴۵	اَرْبَعَۃٌ	چار ۴
۲۲۴۶	اَمْسِكُوْا	روک لو

نمبر شمار	عربی	اردو
۲۲۴۷	اَلَّذَانِ	دو آدمی
۲۲۴۸	اٰذُوْا	تکلیف دو، ایذا دو
۲۲۴۹	اَعْرِضُوْا	اعراض کرو
۲۲۵۰	تَوَّابًا رَّحِيْمًا	توبہ قبول کرنیوالا، رحم کرنے والا۔
۲۲۵۱	جَهَالَۃٌ	نادانی، جہالت
۲۲۵۲	كَرْهًا	زبردستی
۲۲۵۳	لَاتَعْضُلُوْا	مت روکو (ع، ض، ل)
۲۲۵۴	لِتَذْهَبُوْا	اِس لئے کہ لے لو، وصول کرلو (جاؤ)
۲۲۵۵	مُبَيِّنَۃٍ	ظاہر، صاف
۲۲۵۶	عَاشِرُوْا	خوبی سے گذران رکھو۔
۲۲۵۷	عَسٰی	ممکن
۲۲۵۸	اِسْتِبْدَالُ	بدل لینا، ایک چھوڑ کر دوسری لانا
۲۲۵۹	مَكَانَ	ٹھکانہ، جگہ
۲۲۶۰	قِنْطَارٌ	خزانہ، مال کا ڈھیر
۲۲۶۱	اَفْضٰی	مل چکے

نمبر شمار	عربی	اردو
۲۲۶۲	مِيْثَاقٌ	قول
۲۲۶۳	غَلِيْظًا	گاڑھا
۲۲۶۴	سَلَفَ	ہوچکا (گذرنا)
۲۲۶۵	مَقْتًا	نفرت کی بات، ناراضی

ع ۱۴

نمبر شمار	عربی	اردو
۲۲۶۶	اُمَّهَات	مائیں (اُمٌّ: ماں)
۲۲۶۷	بَنٰت	بیٹیاں (بِنْتٌ : بیٹی)
۲۲۶۸	اَخَوَات	بہنیں (اُخْتٌ : بہن)
۲۲۶۹	عَمّٰات	پھوپیاں (عَمَّۃٌ : پھوپھی)
۲۲۷۰	بَنٰتُ الْاُخْتِ	بیٹیاں بہنوں کی (بھانجیاں)
۲۲۷۱	اَرْضَعْنَ	دودھ پلایا ان عورتوں نے
۲۲۷۲	مِنَ الرَّضَاعَۃِ	دودھ شریک
۲۲۷۳	رَبَائِبُ	بیوی کی وہ لڑکیاں جو پہلے خاوند سے ہوں۔

نمبر شمار	عربی	اُردو
۲۲۷۴	حُجُوْر	گودیاں
۲۲۷۵	فِیْ حُجُوْرِکُمْ	تمہاری گودیوں میں یا زیرِ پرورش
۲۲۷۶	حَلَآئِل	بیویاں (حَلِیْلَۃٌ) بیوی
۲۲۷۷	اَصْلَاب	نسل (پشت) (واحد: صُلْبٌ)
۲۲۷۸	اُخْتَیْنِ	دو بہنیں (تثنیہ) (واحد: اُخْتٌ)

پارہ نمبر (۵)

نمبر شمار	عربی	اُردو
۲۲۷۹	مُحْصَنٰتٍ	(۱) شادی شدہ عورتیں، شوہر والیاں۔
۲۲۸۰	مُحْصِنِیْن	پاکدامن مرد، حصار نکاح میں محفوظ رکھنے والے، یا نکاح کی ذمّے داریاں قبول کرنے والے۔
۲۲۸۱	مُسٰفِحِیْن	آزاد شہوت رانی کرنے والے۔
۲۲۸۲	اُجُوْر	مہر
۲۲۸۳	طَوْلًا	گنجائش، مقدور
۲۲۸۴	مُحْصَنٰتٍ	(۲) باوقار شریف آزاد اور خاندانی مسلم عورتیں

نمبر شمار	عربی	اُردو
۲۲۸۵	فَتَیٰتٍ	لونڈیاں، باندیاں (واحد: فَتَاۃٌ)
۲۲۸۶	مُحْصَنٰتٍ	(۳) حصارِ نکاح میں محفوظ رہنے والیاں، پارسا عورتیں (ف) مُحْصَنٰتٍ کا لفظ اس رکوع میں تین ۳ معنی میں استعمال فرمایا گیا ہے اور اس کے نمبر ۱، ۲، ۳ ملاحظہ فرمائیں (۱) شادی شدہ عورتیں، شوہر والی عورتیں، (۲) آزاد عورتیں یا باوقار شریف اور خاندانی مسلم خواتین جو اپنے دامن عصمت کو محفوظ کئے ہوتے ہوں (۳) پارسا عورتیں جو حصارِ نکاح میں محفوظ رہیں، مذکورہ بالا تینوں قسم کی عورتوں پر ایک ہی لفظ مُحْصَنٰتٍ کا استعمال کچھ عجیب سا معلوم ہوتا ہے لیکن قرینہ اور پورے رکوع کی تقریر پڑھ لینے کے بعد معنی میں آسانی ہو جاتی ہے، مزید سہولت کیلئے کوئی ترجمہ دیکھ کر اطمینان کرلیں تو معلوم ہوگا کہ تمام الفاظ کی اسپرٹ معنوی اعتبار سے قلعہ میں محفوظ رہنے کی ہے اسی لئے اس لفظ کے اصل معنیٰ حِصْنٌ یعنی قلعہ میں داخل کرنا ہے مُحْصَنٰتٍ، اِحْصَان

نمبر شمار عربی اُردو

سے اسم مفعول، جمع
مؤنث ہے۔
۲۲۸۷۔غَیْرَ مُسٰفِحٰتٍ نہ ہوں علانیہ
بدکاری کرنیوالیاں
۲۲۸۸۔اَخْدَانٍ چوری چھپے آشنائی
کرنا۔
۲۲۸۹۔اُحْصِنَّ نکاح میں لی جائیں
۲۲۹۰۔اَتَیْنَ کریں وہ
(صیغہ مونث)
۲۲۹۱۔عَنَتَ بدکاری
ع
۲۲۹۲۔سُنَنَ راہیں (طریقے)
(واحد: سُنَّۃٌ)
۲۲۹۳۔شَھَوٰتِ خواہشات
۲۲۹۴۔مَیْلًا جھک جانا
۲۲۹۵۔عَنْ تَرَاضٍ رضامندی سے
۲۲۹۶۔عُدْوَانًا زیادتی سے
۲۲۹۷۔نُصْلِیْہِ ہم داخل کریں گے
اُس کو
۲۲۹۸۔تَجْتَنِبُوْا بچو گے تم،
اجتناب کرو گے تم

نمبر شمار عربی اُردو

(مصدر: اِجْتِنَاب)
۲۲۹۹۔کَبَآئِرَ بڑا گناہ
۲۳۰۰۔تُنْھَوْنَ منع کئے جاتے ہو
۲۳۰۱۔نُکَفِّرْ ہم دُور کردیں گے
۲۳۰۲۔مُّدْخَلًا داخل ہونے کی جگہ
۲۳۰۳۔کَرِیْمًا باعزّت، معزّز
۲۳۰۴۔لَا تَتَمَنَّوْا مت آرزو کرو،
مت تمنّا کرو
۲۳۰۵۔مَوَالِیَ وارث
۲۳۰۶۔عَقَدَتْ عہد بندھے ہوئے
۲۳۰۷۔اَیْمَانُکُمْ داہنے ہاتھ تمہارے
ع
۲۳۰۸۔قَوّٰمُوْنَ قائم رہنے والے،
منتظم
۲۳۰۹۔صٰلِحٰتُ نیک عورتیں
۲۳۱۰۔قٰنِتٰتٌ فرمانبردار عورتیں
۲۳۱۱۔نُشُوْزَ بددماغی
۲۳۱۲۔مَضَاجِعِ خوابگاہیں لیٹنے کی جگہیں
۲۳۱۳۔عَلِیًّا بلند عَلِیٌّ اعلیٰ،
اوپر، زبردست

نمبر شمار عربی اُردو

۲۳۱۴۔حَکَمًا منصف، تصفیہ
کرنے والا
۲۳۱۵۔جَارِ پڑوسی
۲۳۱۶۔جَارِ الْجُنُبِ اجنبی پڑوسی، دُور
کا پڑوسی
۲۳۱۷۔صَاحِبِ بِالْجَنْبِ کروٹ کا ساتھی،
نزدیک، ہم مجلس
۲۳۱۸۔اِبْنَ السَّبِیْلِ راہ گیر، مسافر
۲۳۱۹۔مُخْتَالًا اترانے والا
۲۳۲۰۔فَخُوْرًا فخر کرنے والا،
شیخی بگھارنے والا
۲۳۲۱۔قَرِیْنًا ہم نشین، قرین، ساتھی
مصاحب
۲۳۲۲۔مَاذَا کیا ہو جاتا
۲۳۲۳۔لَوْ اگر
۲۳۲۴۔مِثْقَالَ بھر، وزن، برابر
۲۳۲۵۔اِنْ اگر
۲۳۲۶۔تَکُ ہو (تَکُ اصل
میں تَکُنْ تھا)
۲۳۲۷۔مِنْ لَّدُنْہُ اُس کے پاس سے
۲۳۲۸۔جِئْنَا لائیں گے ہم

نمبر شمار عربی اُردو

۲۳۲۹۔ھٰٓؤُلَآءِ یہ سب، ان سب
۲۳۳۰۔تُسَوّٰی برابر ہو جائے
۲۳۳۱۔حَدِیْثًا بات
ع
۲۳۳۲۔لَا تَقْرَبُوْا مت قریب جاؤ
(ق ر ب)
۲۳۳۳۔سُکٰرٰی نشہ میں
۲۳۳۴۔جُنُبًا حالتِ جنابت میں
۲۳۳۵۔عَابِرِیْ گزرنے والا (مسافر)
۲۳۳۶۔تَغْتَسِلُوْا غسل کرلو، نہالو
(غ س ل)
۲۳۳۷۔مَرْضٰی بیمار، مریض
(واحد: مَرِیْضٌ)
۲۳۳۸۔غَآئِطُ قضائے حاجت،
جائے ضرورت
۲۳۳۹۔لٰمَسْتُمُ صحبت کی ہو تم نے
(چھونا)
۲۳۴۰۔تَیَمَّمُوْا تیمم کرلو
(قصد کرنا)
۲۳۴۱۔صَعِیْدًا مٹی
۲۳۴۲۔طَیِّبًا پاک

نمبرشمار عربی اُردو

۲۲۴۳۔ اِمْسَحُوْا مسح کرو، ہاتھ پھیرلو
۲۲۴۴۔ وُجُوْہٌ چہرہ (جمع)
۲۲۴۵۔ عَفُوٌّ معاف کرنے والا
۲۲۴۶۔ یُحَرِّفُوْن پھیر دیتے ہیں، تحریف کردیتے ہیں
۲۲۴۷۔ مَوَاضِع جگہ، موضوع (مَوْضِعٌ کی جمع)
۲۲۴۸۔ عَصَیْنَا نہ مانا ہم نے یا نہیں مانتے ہم (نافرمانی کرنا)
۲۲۴۹۔ اِسْمَعْ سُن (فعل امر)
۲۲۵۰۔ غَیْرَ مُسْمَعٍ نہ سُنایا جائیو یہ ذومعنی لفظ ہے، ایک معنی تو اس کے یہ ہیں کہ آپ کے خلافِ مرضی کوئی بات آپ کو نہیں سُنائی جاسکتی۔ دوسرے معنی یہ کہ تم اس قابل ہی نہیں ہو کہ کوئی تمہیں کچھ سنائے علاوہ اسکے ایک معنی یہ بھی ہیں کہ تم بہرے ہوجاؤ۔ مخالفینِ قرآن نبیٔ اکرمؐ کے دورانِ تقریر میں کوئی بات سمجھنے کیلئے ٹھہرنے کو کہتے تو اِسْمَعْ کے ساتھ غَیْرَ مُسْمَعٍ بھی کہتے۔ یہ بات ٹھیک اسی طرح کی ہے جیسے رَاعِنَا کو موڑ کر رَاعِیْنَا کہنا
۲۲۵۱۔ لَیًّا پیچ دیکر، مروڑ دیکر
۲۲۵۲۔ اَلْسِنَۃٌ زبانیں (لِسَان: زبان)
۲۲۵۳۔ طَعْنًا عیب لگانا، طعنہ کرنا
۲۲۵۴۔ اَقْوَمُ بہت بہتر، بہت مضبوط، بہت سیدھا
۲۲۵۵۔ نَطْمِس ہم مٹاڈالیں گے (ط م س)

نمبرشمار عربی اُردو

۲۲۵۶۔ نَرُدَّ ہم پھیر دیں گے (ر د د)
۲۲۵۷۔ اَدْبَار پیٹھ (دُبُرٌ: پیٹھ)
۲۲۵۸۔ اَصْحَابَ السَّبْتِ سنیچر والے، اُن کا قصہ سورۃ اعراف میں مذکور ہے۔
۲۲۵۹۔ مَفْعُوْلاً کیا گیا، ہوکر رہے گا
۲۲۶۰۔ دُوْنَ ذٰلِكَ سوا اس کے
۲۲۶۱۔ اِفْتَرٰی باندھ لیا، گڑھ لیا، جھوٹ مُوٹ کا
۲۲۶۲۔ فَتِیْلا تاگے برابر

ع

۲۲۶۳۔ جِبْت بے حقیقت، بے اصل جادُو، فال گیری، ٹونے ٹوٹکے، شگون، مہورت اور دوسری وہمی چیزوں کیلئے استعمال کیا گیا ہے
۲۲۶۴۔ نَقِیْرًا ذرا سا، تھوڑا
۲۲۶۵۔ نَضِجَتْ گل جائینگی، جل جائینگی

نمبرشمار عربی اُردو

۲۲۶۶۔ جُلُوْد چمڑہ، کھال (جِلْدٌ: کی جمع)

الرّبع

۲۲۶۷۔ اَبَدًا ہمیشہ
۲۲۶۸۔ ظِلاًّ سایہ، چھاؤں
۲۲۶۹۔ ظَلِیْلاً گھنی چھاؤں
۲۲۷۰۔ تُؤَدُّوا پہنچادو
۲۲۷۱۔ نِعِمَّا بہت اچھی، خوب، نعمت سے بھرپور
۲۲۷۲۔ اُولِی الْاَمْرِ صاحبِ حکم
۲۲۷۳۔ تَاْوِیْلاً انجام، خلاصہ

ع

۲۲۷۴۔ یَزْعُمُوْنَ دعویٰ کرتے ہیں (ز ع م)
۲۲۷۵۔ یَتَحَاكَمُوْا فیصلہ لیجائیں
۲۲۷۶۔ صُدُوْدًا ہٹ لینا، پہلوتہی کرنا
۲۲۷۷۔ یَحْلِفُوْنَ حلف اٹھاتے ہیں، قسم کھاتے ہیں۔
۲۲۷۸۔ اِنْ نہیں (معنیٰ اس لفظ کے "اگر" کے

نمبر شمار	عربی	اردو
		ہوتے ہیں لیکن اِس کے بعد لَا آنے سے معنیٰ ہونگے نہیں)
۲۳۷۹	تَوْفِيقًا	موافقت، بھلائی
۲۳۸۰	أَعْرِضْ	اعراض کر
۲۳۸۱	عِظْ	نصیحت کر
۲۳۸۲	قَوْلًا بَلِيغًا	بات پہنچی ہوئی
۲۳۸۳	فَلَا وَرَبِّكَ	پس قسم ہے تیرے رب کی (واؤ قسمیہ ہے)
۲۳۸۴	شَجَرَ	جھگڑا واقع ہُوا
۲۳۸۵	حَرَجًا	تنگی
۲۳۸۶	قَضَيْتَ	فیصلہ کیا تُونے
۲۳۸۷	يُسَلِّمُوا	مان لیں
۲۳۸۸	تَسْلِيمًا	تابع فرمان بن کر
۲۳۸۹	تَثْبِيتًا	ثابت رکھنے والا، پختہ کرنے والا۔
۲۳۹۰	صِدِّيقِينَ	سچے لوگ
۲۳۹۱	رَفِيقًا	دوست

ع ۹

نمبر شمار	عربی	اردو
۲۳۹۲	خُذُوا	لو
۲۳۹۳	حِذْرَ	بچاؤ کا سامان
۲۳۹۴	اِنْفِرُوا	نکلو (ن ف ر)
۲۳۹۵	ثُبَاتٌ	متفرق، الگ الگ دستوں کی شکل میں
۲۳۹۶	يُبَطِّئَنَّ	ہٹتا ہے، دیر کرتا ہے
۲۳۹۷	تَبْطِئَةٌ	(مصدر) دیر کرنا
۲۳۹۸	عَلَيَّ	مجھ پر
۲۳۹۹	مَوَدَّةٌ	دوستی
۲۴۰۰	يٰلَيْتَنِي	اے کاش کہ میں
۲۴۰۱	فَوْزٌ	کامیابی
۲۴۰۲	يَشْرُونَ	بیچتے ہیں
۲۴۰۳	مَا لَكُمْ	کیا ہُوا تم کو
۲۴۰۴	مُسْتَضْعَفِينَ	کمزور لوگ، ناتواں
۲۴۰۵	وِلْدَانٌ	لڑکے
۲۴۰۶	أَهْلُهَا	رہنے والے ہیں
۲۴۰۷	مِنْ لَّدُنْكَ	اپنے نزدیک سے
۲۴۰۸	كَيْدٌ	تدبیر

ع ۱۰

نمبر شمار	عربی	اردو
۲۴۰۹	كُفُّوا	روک رکھو
۲۴۱۰	خَشْيَةِ	ڈر، خوف
۲۴۱۱	لَوْلَا	کیوں نہیں

نمبر شمار	عربی	اردو
۲۴۱۲	أَجَلٌ	وقت، مہلت
۲۴۱۳	فَتِيلًا	تاگے برابر
۲۴۱۴	أَيْنَمَا	جہاں کہیں بھی
۲۴۱۵	يُدْرِكْ	پالے گی (د ر ك)
۲۴۱۶	بُرُوجٌ	قلعے
۲۴۱۷	مُشَيَّدَةٌ	بلند، مضبوط
۲۴۱۸	فَمَالِ	پس کیا ہُوا
۲۴۱۹	لَا يَكَادُونَ	نہیں قریب ہوتے
۲۴۲۰	يَفْقَهُونَ	سمجھتے (مصدر: فِقْه)
۲۴۲۱	طَاعَةٌ	فرمانبرداری
۲۴۲۲	بَيَّتَ	رات کے وقت مشورہ کرنا
۲۴۲۳	يُبَيِّتُونَ	رات کو مشورہ کرتے ہیں، چُھپ کر
۲۴۲۴	يَتَدَبَّرُونَ	تدبیر کرتے ہیں غور کرتے ہیں
۲۴۲۵	لَوَجَدُوا	البتہ پاتے وہ
۲۴۲۶	أَذَاعُوا	پھیلاتے ہیں
۲۴۲۷	يَسْتَنْبِطُونَ	تحقیق کرتے ہیں
۲۴۲۸	حَرِّضْ	رغبت دلا (تحریضٌ رغبت دلانا)
۲۴۲۹	عَسَى	قریب
۲۴۳۰	يَكُفَّ	روک دے گا
۲۴۳۱	أَشَدُّ	بہت سخت
۲۴۳۲	بَأْسٌ	جنگ
۲۴۳۳	تَنْكِيلًا	بندکرنے میں، سخت سزا دینے میں
۲۴۳۴	كِفْلٌ	حصّہ
۲۴۳۵	تَحِيَّةٌ	دُعا سلام

النصف

ع ۱۱

نمبر شمار	عربی	اردو
۲۴۳۶	أَرْكَسَ	اُلٹا پھیر دیا
۲۴۳۷	يَصِلُونَ	ملتے ہیں
۲۴۳۸	حَصِرَتْ	رُک گئے، منقبض ہو گئے
۲۴۳۹	سَلَّطَ	مُسلّط کرنا

ع ۱۲

نمبر شمار	عربی	اردو
۲۴۴۰	تَحْرِيرٌ	آزاد کرنا
۲۴۴۱	رَقَبَةٌ	گردن

نمبرشمار عربی	اردو
۲۴۴۲۔ دِیَۃٌ	خون بہا
۲۴۴۳۔ مُسَلَّمَۃٌ	پورا دیا جائے، سپرد کیا جائے
۲۴۴۴۔ شَهْرَيْنِ	دو ماہ (شَهْرٌ: واحد)
۲۴۴۵۔ مُتَتَابِعَيْنِ	لگاتار، مسلسل
۲۴۴۶۔ مُتَعَمِّدًا	قصداً، جان بوجھ کر
۲۴۴۷۔ ضَرَبْتُمْ	چلو تم، سفر کرو تم
۲۴۴۸۔ اَلْقٰی	ڈالا، ملاقات کیا
۲۴۴۹۔ لَسْتَ	نہیں ہے تو
۲۴۵۰۔ عَرَضَ	اسباب
۲۴۵۱۔ مَغَانِمُ	غنیمتیں
۲۴۵۲۔ لَا يَسْتَوِی	نہیں ہے برابر
۲۴۵۳۔ غَيْرُ اُولِی الضَّرَرِ	سوائے ضرر والے، علاوہ ضرر والوں کے، جنکو کوئی عذر نہ ہو ع
۲۴۵۴۔ تَوَفّٰی	وفات دی، جان قبض کی گئی
۲۴۵۵۔ فِيْمَ	کس چیز میں
۲۴۵۶۔ حِيْلَۃٌ	بہانہ، حیلہ، تدبیر

نمبرشمار عربی	اردو
۲۴۵۷۔ مُرٰغَمًا	جگہ، بافراغت مکان
۲۴۵۸۔ دَرَكَ	پانا
۲۴۵۹۔ وَقَعَ	ثابت ہوگیا، واقع ہوگیا ع
۲۴۶۰۔ تَقْصُرُوْا	کم کرو، قصر کرو (ق ص ر)
۲۴۶۱۔ يَفْتِنَ	فتنہ میں ڈالے (ف ت ن)
۲۴۶۲۔ كُنْتَ	ہو تو، ہوا تو
۲۴۶۳۔ تَقُمْ	کھڑے ہوئے، قائم ہوئے
۲۴۶۴۔ اَسْلِحَۃٌ	ہتھیار (جمع: سلاح کی)
۲۴۶۵۔ تَاْتِ	آوے
۲۴۶۶۔ حِذْرٌ	بچاؤ کا سامان
۲۴۶۷۔ اَمْتِعَتِكُمْ	اسباب تمہارا
۲۴۶۸۔ مَيْلَۃٌ	جھک جانا، آپڑنا، حملہ کرنا
۲۴۶۹۔ وَاحِدَۃً	یکبارگی
۲۴۷۰۔ مَطَرٌ	بارش
۲۴۷۱۔ اَنْ تَضَعُوْا	کہ رکھدو

نمبرشمار عربی	اردو
۲۴۷۲۔ اِطْمَاْنَنْتُمْ	اطمینان پاؤ تم
۲۴۷۳۔ تَاْلَمُوْنَ	تم رنج اٹھا رہے ہو (ا ل م)
۲۴۷۴۔ تَرْجُوْنَ	تم امید رکھتے ہو ع
۲۴۷۵۔ اَرٰی	دکھانا
۲۴۷۶۔ خَائِنِيْنَ	خیانت کرنیوالے
۲۴۷۷۔ خَصِيْمًا	جھگڑا کرنے والا، طرفداری کرنے والا
۲۴۷۸۔ لَا تُجَادِلْ	مت جدال کر
۲۴۷۹۔ يَخْتَانُوْنَ	خیانت کرتے ہیں
۲۴۸۰۔ خَوَّانًا	خیانت کرنے والا
۲۴۸۱۔ اَثِيْمًا	گنہگار
۲۴۸۲۔ يَسْتَخْفُوْنَ	چھپتے ہیں
۲۴۸۳۔ يُبَيِّتُوْنَ	چوری چھپے مشورہ کرتے ہیں
۲۴۸۴۔ يَرْمِ	تہمت لگائے گا، پھینکے گا
۲۴۸۵۔ بَرِيْئًا	بے گناہ
۲۴۸۶۔ اِحْتَمَلَ	اٹھالیا ع ۱۶/۱۲

نمبرشمار عربی	اردو
۲۴۸۷۔ هَمَّتْ	ارادہ کرلیا
۲۴۸۸۔ عَلَّمَ	سکھایا

الثلثلة

نمبرشمار عربی	اردو
۲۴۸۹۔ نَجْوٰی	سرگوشی، مجلس گفتگو کیلئے بیٹھنا
۲۴۹۰۔ يُشَاقِقْ	اختلاف کرے گا
۲۴۹۱۔ نُصْلِهٖ	ہم اس کو داخل کریں گے۔ ع
۲۴۹۲۔ مَا دُوْنَ ذٰلِكَ	جو کچھ سوائے اسکے
۲۴۹۳۔ اِنٰثًا	دیویاں، زنانی چیز
۲۴۹۴۔ مَرِيْدًا	سرکش، مردود
۲۴۹۵۔ يُبَتِّكُنَّ	تراشیں گے
۲۴۹۶۔ اٰذَانٌ	کان (واحد: اُذُنٌ)
۲۴۹۷۔ اَنْعَامٌ	چوپائے، مویشی (جمع نَعَمٌ کی)
۲۴۹۸۔ غُرُوْرًا	فریب، دھوکہ
۲۴۹۹۔ مَحِيْصًا	بھاگنے کی جگہ
۲۵۰۰۔ اَصْدَقُ	بہت سچا
۲۵۰۱۔ قِيْلًا	قول، بات، وعدہ

نمبر شمار	عربی	اردو
۲۵۰۲۔	نَقِیْرًا	ذرا سا
۲۵۰۳۔	خَلِیْلًا	دوست
	ع ۱۸/۱۱/۱۵	
۲۵۰۴۔	یَسْتَفْتُوْنَ	فتویٰ پوچھتے ہیں، حکم دریافت کرتے ہیں۔
۲۵۰۵۔	تَرْغَبُوْنَ	تم رغبت کرتے ہو
۲۵۰۶۔	بَعْلٌ	شوہر
۲۵۰۷۔	اُحْضِرَتْ	حاضر کی گئی
۲۵۰۸۔	اَلشُّحّ	بخیل
۲۵۰۹۔	حَرَصْتُمْ	حرص کرو تم
۲۵۱۰۔	مُعَلَّقَةٌ	اَدھر میں لٹکی ہوئی
۲۵۱۱۔	اِیَّاکُمْ	تم کو بھی
۲۵۱۲۔	حَمِیْدًا	تعریف کیا گیا
۲۵۱۳۔	یَاْتِ	(ب) لائے گا (آئے گا)
	ع ۱۹/۸/۱۴	
۲۵۱۴۔	اَوْلٰی	بہتر، لائق تر، خیر خواہ
۲۵۱۵۔	اَلْهَوٰی	خواہش
۲۵۱۶۔	تَلْوٗٓا	پیچ بیانی کروگے

نمبر شمار	عربی	اردو
		ہیر پھیر کر بات کروگے
۲۵۱۷۔	اِزْدَادُوْا	زیادہ ہو گئے، آگے بڑھ گئے۔
۲۵۱۸۔	یَخُوْضُوْا	بات کریں، بحث کریں، حجّت بازی کرنا۔
۲۵۱۹۔	حَدِیْثٌ	بات (جمع: اَحَادِیث)
۲۵۲۰۔	یَتَرَبَّصُوْنَ	انتظار کرتے ہیں
۲۵۲۱۔	نَسْتَحْوِذْ	غالب آتے ہم، حفاظت کی ہم نے
۲۵۲۲۔	نَمْنَعْکُمْ	ہم نے بچا دیا تم کو (م ن ع)
	ع ۲	
۲۵۲۳۔	کُسَالٰی	کاہلی سے کسمساتے ہوئے (کَسَلٌ) سستی، کاہلی
۲۵۲۴۔	مُذَبْذَبِیْنَ	مذبذب، ڈگمگاتے ہوئے
۲۵۲۵۔	سُلْطَانٌ	غلبہ، حجّت
۲۵۲۶۔	سُلْطَانًا مُّبِیْنًا	حجّت صریحہ

نمبر شمار	عربی	اردو
۲۵۲۷۔	اَلدَّرْكُ	درجہ
۲۵۲۸۔	اَسْفَلُ	بہت نیچا
۲۵۲۹۔	اَخْلَصُوْا	خالص کر لیا
۲۵۳۰۔	مَا یَفْعَلُ	کیا کرے گا

نوٹ

ایک لفظ مختلف شکلیں بدل کر آتا ہے۔ تب اس کی ہر شکل سے واقفیت طالبِ علم کو اچھی طرح ہو جائے، اِس سہولت کے پیشِ نظر اب تک جو الفاظ دیے گئے ہیں، اُنھیں بار بار دہرایا بھی گیا ہے۔

(مرتّب)

نمبر شمار	عربی	اردو

پارہ نمبر (۶)

نمبر شمار	عربی	اردو
۲۵۳۱۔	جَهْرٌ	پکار کر کہنا، صاف کھلم کھلا
۲۵۳۲۔	قَدِیْرًا	قدرت والا
۲۵۳۳۔	حَقًّا	پکّے، سچّے، یقینی
	ع ۱/۲۱	
۲۵۳۴۔	جَهْرَةً	ظاہر
۲۵۳۵۔	صٰعِقَةٌ	بجلی
۲۵۳۶۔	عَفَوْنَا	ہم نے معاف کیا
۲۵۳۷۔	لَا تَعْدُوْا	حد سے مت گزرو
۲۵۳۸۔	صَلَبُ	سُولی دینا
۲۵۳۹۔	شُبِّهَ	شبہ ڈال دیا گیا (ش ب ہ)
۲۵۴۰۔	مُؤْتُوْنَ	دینے والے
	ع ۲	
۲۵۴۱۔	زَبُوْرٌ	وہ کتاب اللہ جو حضرت داؤدؑ

نمبرشمار عربی اُردو

پرنازل کی گئی۔
۲۵۴۲۔ قَصَصْنَا ہم نے بیان کیا
(ق ص ص)
۲۵۴۳۔ تَكْلِيمًا بات کرنا
۲۵۴۴۔ مُبَشِّرِيْنَ خوشخبری سُنانیوالے
۲۵۴۵۔ مُنْذِرِيْنَ ڈر، خوف سُنانے والے، ڈرانیوالے
۲۵۴۶۔ حُجَّةٌ عذر
۲۵۴۷۔ طَرِيْقٌ راہ
۲۵۴۸۔ يَسِيْرًا آسان
۲۵۴۹۔ لَا تَغْلُوْا غلومت کرو
۲۵۵۰۔ كَلِمَةٌ فرمان، حکم
۲۵۵۱۔ اَلْقٰى ڈالدیا، پہنچا دیا
۲۵۵۲۔ ثَلٰثَةٌ تین ۳
۲۵۵۳۔ اِنْتَهُوْا باز آجاؤ، رُک جاؤ

ع

۲۵۵۴۔ لَنْ يَّسْتَنْكِفَ نہ انکار کرے گا
(ن ك ف)
۲۵۵۵۔ اِسْتِنْكَافٌ (مصدر) انکار کرنا، عار کرنا
۲۵۵۶۔ بُرْهَانٌ دلیل

نمبرشمار عربی اُردو

۲۵۵۷۔ يَسْتَفْتُوْنَ سوال پوچھتے ہیں
۲۵۵۸۔ ثُلُثَانِ دو تہائی
(ثُلُثٌ ایک تہائی)

ع

سُوْرَةُ الْمَائِدَة (۵)

۲۵۵۹۔ عُقُوْدٌ عہد (واحد: عُقْدٌ)
۲۵۶۰۔ بَهِيْمَةٌ چرنیوالے جانور، چوپائے۔
۲۵۶۱۔ اَنْعَامٌ چوپائے، مویشی
۲۵۶۲۔ غَيْرَ مُحِلِّي نہیں حلال، یعنی حلال نہ سمجھو
۲۵۶۳۔ صَيْدٌ شکار
۲۵۶۴۔ حُرُمٌ حالتِ احرام میں (احرام ایک تہبند اور ایک چادر بغیر سلی ہوئی، جو حج کے ایّام میں حاجی لوگ پہنتے ہیں)

نمبرشمار عربی اُردو

۲۵۶۵۔ لَا تُحِلُّوْا نہ حلال سمجھو یعنی اللہ تعالٰی کی نشانیوں کی بے حرمتی کرنا حلال نہ سمجھو۔
۲۵۶۶۔ شَعَائِرَ نشانیاں
۲۵۶۷۔ شَهْرُ الْحَرَامِ محترم مہینہ، ادب کے لائق مہینہ
۲۵۶۸۔ اَلْهَدْيُ قربانی کا جانور
۲۵۶۹۔ قَلَائِدُ قربانی کے وہ جانور جن کے گلے میں بطور نذرِ خداوندی کی علامت کے پٹے ڈالے گئے ہوں جمع ہے قِلَادَةٌ کی۔
۲۵۷۰۔ آمِّيْنَ قصد کرنے والے
۲۵۷۱۔ بَيْتَ الْحَرَامِ محترم گھر، بیت اللہ شریف
۲۵۷۲۔ حَلَلْتُمْ حلال ہو تم، یعنی حالتِ احرام سے باہر آجاؤ۔
۲۵۷۳۔ اِصْطَادُوْا شکار کرو

نمبرشمار عربی اُردو

۲۵۷۴۔ اِصْطَادَ شکار کرنا
(ص ی د)
۲۵۷۵۔ لَا يَجْرِمَنَّكُمْ ہرگز نہ آمادہ کرے تمکو
۲۵۷۶۔ شَنَاٰنُ دشمنی، بُغض
۲۵۷۷۔ تَعَاوَنُوْا تعاون کرو، مدد کرو
۲۵۷۸۔ عُدْوَانٌ زیادتی، ظلم

الربع

۲۵۷۹۔ مَيْتَةُ مُردار
۲۵۸۰۔ دَمٌ خون
۲۵۸۱۔ لَحْمُ گوشت
۲۵۸۲۔ خِنْزِيْرِ سؤر
۲۵۸۳۔ اُهِلَّ پکارا جائے، نامزد کیا جائے۔
۲۵۸۴۔ مُنْخَنِقَةٌ ایسا جانور جو گلا گھونٹنے سے مرگیا ہو
۲۵۸۵۔ مَوْقُوْذَةٌ ایسا جانور جو کسی ضرب یا لاٹھی مارنے سے مرگیا ہو۔
۲۵۸۶۔ مُتَرَدِّيَةٌ ایسا جانور جو کسی اونچی جگہ سے گر کر مرگیا ہو

نمبر شمار	عربی	اُردو
۲۵۸۷	نَطِيْحَة	ایسا جانور جو کسی ٹکر سے یا سینگ مارنے سے مرگیا ہو
۲۵۸۸	اَلسَّبُعُ	درندہ
۲۵۸۹	ذَكَّيْتُمْ	پاک کرلو تم، ذبح کرلو تم
۲۵۹۰	ذُبِحَ	ذبح کیا جاتے
۲۵۹۱	نُصُبُ	پرستش گاہ، آستانے، تھان
۲۵۹۲	تَسْتَقْسِمُوْا	قسمت معلوم کرو
۲۵۹۳	اَزْلَام	قسمت معلوم کرنے کے پانسے، سٹہ لاٹری وغیرہ جاہلیت جدیدہ کی پیداوار بھی اسی لفظ کے ہم معنیٰ ہیں۔
۲۵۹۴	يَئِسَ	مایوس ہوگئے
۲۵۹۵	اُضْطُرَّ	بے بس ہُوا
۲۵۹۶	مَخْمَصَةٌ	بھوک
۲۵۹۷	مُتَجَانِفٌ	جھکنے والا، مائل ہونے والا۔

نمبر شمار	عربی	اُردو
۲۵۹۸	جَوَارِح	زخم دینے والے
۲۵۹۹	مُكَلِّبِيْنَ	شکار کی تعلیم لئے ہوتے شکاری جانور۔
۲۶۰۰	اَمْسَكْنَ	روکے رکھیں
۲۶۰۱	مُحْصَنٰتٍ	پاکدامن عورتیں
۲۶۰۲	مُتَّخِذِیْ	پکڑنے والے (مُتَّخِذِیْنَ تھا، مضاف ہونیکی وجہ سے ن گرگیا)

ع

نمبر شمار	عربی	اُردو
۲۶۰۳	قُمْتُمْ	کھڑے ہو تم، اُٹھو تم
۲۶۰۴	اَيْدِیَ	دونوں ہاتھ
۲۶۰۵	مَرَافِق	کہنیاں
۲۶۰۶	رُءُوْس	سر (جمع)
۲۶۰۷	اَرْجُلُ	پیر (رِجْلٌ: واحد)
۲۶۰۸	كَعْبَيْنِ	دونوں ٹخنے
۲۶۰۹	جُنُبًا	حالتِ جنابت
۲۶۱۰	غَآئِط	جائے استنجا
۲۶۱۱	لٰمَسْتُمْ	صحبت کی ہو تم نے
۲۶۱۲	وَاثَقَ	قول لیا ہے اس نے

نمبر شمار	عربی	اُردو
۲۶۱۳	جَحِيْمٌ	آگ کا ڈھیر
۲۶۱۴	هَمَّ	قصد کیا
۲۶۱۵	يَبْسُطُوْا	دراز کریں
۲۶۱۶	كَفَّ	بندکردیا (روکدیا)

ع

نمبر شمار	عربی	اُردو
۲۶۱۷	اِثْنَیْ عَشَرَ	بارہ ۱۲
۲۶۱۸	نَقِيْبًا	سردار
۲۶۱۹	عَزَّرْتُمُوْا	قوت سے ساتھ دو
۲۶۲۰	نَقْضٌ	توڑنا
۲۶۲۱	لَاتَزَالُ	نہیں فرصت پائیگا تو
۲۶۲۲	تَطَّلِعُ	اطلاع پاتا رہے گا
۲۶۲۳	اِصْفَحْ	درگذر کر
۲۶۲۴	اَغْرَيْنَا	لگادی ہم نے
۲۶۲۵	سَوْفَ	جلدی، عنقریب
۲۶۲۶	يَصْنَعُوْنَ	کرتے ہیں وہ
۲۶۲۷	سُبُلُ	راہیں (واحد: سَبِيْلُ)
۲۶۲۸	سَلٰم	سلامتی
۲۶۲۹	مَنْ يَّمْلِكُ	کون اختیار رکھتا ہے؟
۲۶۳۰	يُهْلِكَ	ہلاک کرے وہ

نمبر شمار	عربی	اُردو
۲۶۳۱	نَحْنُ	ہم
۲۶۳۲	اَبْنَآءُ	(اَبْنُوءٌ) بیٹے (اِبْنٌ کی جمع)
۲۶۳۳	اَحِبَّآءُ	بہت محبوب
۲۶۳۴	فَلِمَ	پس کیوں
۲۶۳۵	بَشَرٌ	آدمی
۲۶۳۶	فَتْرَةٌ	سلسلہ موقوف، توڑا پڑے پیچھے، دو پیغمبروں کے بیچ کا زمانہ جب کہ کوئی نبی موجود نہ ہو۔

ع

نمبر شمار	عربی	اُردو
۲۶۳۷	لَمْ يُؤْتَ	نہیں دیا گیا
۲۶۳۸	مُقَدَّسُ	پاک
۲۶۳۹	لَاتَرْتَدُّوْا	مت الٹے پاؤں پھر جاؤ
۲۶۴۰	تَنْقَلِبُوْا	پلٹ جاؤ گے تم
۲۶۴۱	جَبَّارِيْنَ	زبردست
۲۶۴۲	رَجُلٰنِ	دو آدمی
۲۶۴۳	اَلْبَابُ	دروازہ باب
۲۶۴۴	اَبَدًا	کبھی بھی ہمیشہ ہمیشہ

نمبرشمار	عربی	اُردو
۲۶۴۵	مَادَامُوْا	جبتک وہ رہیں گے
۲۶۴۶	اِذْهَبْ	تو جا
۲۶۴۷	قَاتِلَا	لڑو تم دونوں
۲۶۴۸	هٰهُنَا	اسی جگہ پر
۲۶۴۹	لَا اَمْلِكُ	نہیں میں اختیار رکھتا
۲۶۵۰	نَفْسِیْ	میری جان
۲۶۵۱	اَخِیْ	میرا بھائی ۔
۲۶۵۲	اَفْرُقْ	جدائی ڈال، فیصلہ کر
۲۶۵۳	مُحَرَّمَةٌ	حرام کی گئی
۲۶۵۴	اَرْبَعِیْنَ	چالیس
۲۶۵۵	سَنَةٌ	سال
۲۶۵۶	یَتِیْهُوْنَ	سرگرداں پھرینگے، مارے مارے پھرینگے
۲۶۵۷	لَا تَاْسَ	مت غم کر، مت افسوس کر،

ع

نمبرشمار	عربی	اُردو
۲۶۵۸	وَاتْلُ	اور تلاوت کر،

النصف

نمبرشمار	عربی	اُردو
۲۶۵۹	نَبَاَ	خبر (جمع: اَنْبَاءٌ)
۲۶۶۰	اِبْنَیْ	دو بیٹے
۲۶۶۱	قَرَّبَا	پیش کی اُنھوں نے
۲۶۶۲	قُرْبَانًا	قربانی، نیاز
۲۶۶۳	تُقُبِّلَ	قبول کرلی گئی
۲۶۶۴	بَسَطْتَّ	دراز کرے گا تو
۲۶۶۵	اِلَیَّ	طرف میری
۲۶۶۶	یَدَكَ	تیرا ہاتھ
۲۶۶۷	بَاسِطٌ	دراز کرنے والا
۲۶۶۸	تَبُوْءَ	مستحق ہوجائیگا تو
۲۶۶۹	تَكُوْنَ	ہوجائے
۲۶۷۰	طَوَّعَتْ	رغبت دلائی
۲۶۷۱	اَصْبَحَ	ہوگیا
۲۶۷۲	بَعَثَ	بھیجا
۲۶۷۳	غُرَابٌ	کوّا
۲۶۷۴	یَبْحَثُ	کرید تا ہے
۲۶۷۵	یُوَارِیْ	چھپائے، ڈھانک دے
۲۶۷۶	سَوْاَةٌ	لاش
۲۶۷۷	یٰوَیْلَتٰی	افسوس میری حالت پر

نمبرشمار	عربی	اُردو
۲۶۷۸	اَعَجَزْتُ	عاجز ہوا میں
۲۶۷۹	اَكُوْنَ	ہوجاؤں میں
۲۶۸۰	اُوَارِیَ	چھپاؤں میں
۲۶۸۱	نَادِمِیْنَ	پشیمان (جمع) نادِم
۲۶۸۲	اَجْلِ ذٰلِكَ	اسی واسطے
۲۶۸۳	كَاَنَّمَا	جیسا کہ
۲۶۸۴	مُسْرِفُوْنَ	زیادتی کرنیوالے
۲۶۸۵	یُحَارِبُوْنَ	لڑتے ہیں

(ح، ر، ب)

نمبرشمار	عربی	اُردو
۲۶۸۶	یَسْعَوْنَ	کوشش کرتے ہیں
۲۶۸۷	یُصَلَّبُوْنَ	سُولی دیتے جائیں
۲۶۸۸	تُقَطَّعَ	کاٹ دے جائیں

(ق ط ع)

نمبرشمار	عربی	اُردو
۲۶۸۹	خِلَافٌ	مخالف جانب
۲۶۹۰	یُنْفَوْا	نکال دیتے جائیں
۲۶۹۱	تَقْدِرُوْا	تم قدرت پاؤ

ع

نمبرشمار	عربی	اُردو
۲۶۹۲	وَسِیْلَةٌ	قرب
۲۶۹۳	سَارِقُ	چوری کرنے والا
۲۶۹۴	سَارِقَةٌ	چوری کرنے والی
۲۶۹۵	نَكَالًا	عبرت
۲۶۹۶	اَفْوَاهٌ	منہ (جمع)
۲۶۹۷	سَمّٰعُوْنَ	جاسوسی کے لئے سننے والے
۲۶۹۸	اٰخَرِیْنَ	دوسرے
۳۶۹۹	اَكّٰلُوْنَ	خوب ڈٹ کر کھانیوالے
۲۷۰۰	سُحْتٌ	مال حرام
۲۷۰۱	یُحَكِّمُوْنَ	فیصلہ چاہتے ہیں

ع

نمبرشمار	عربی	اُردو
۲۷۰۲	اَحْبَارٌ	علماء
۲۷۰۳	عَیْنٌ	آنکھ
۲۷۰۴	اَنْفٌ	ناک
۲۷۰۵	اُذُنٌ	کان
۲۷۰۶	سِنٌّ	دانت
۲۷۰۷	جُرُوْحٌ	زخم (جمع)
۲۷۰۸	قِصَاصٌ	بدلہ
۲۷۰۹	كَفَّارَةٌ	گناہ کا کفّارہ، یا گناہ اُتارنا۔
۲۷۱۰	قَفَّیْنَا	پیچھے لائے ہم
۲۷۱۱	اٰثَارٌ	نشان، پیچھے
۲۷۱۲	مُهَیْمِنًا	نگہبان

نمبر شمار عربی اُردو

۲۷۱۳۔ شِرْعَۃً شریعت
۲۷۱۴۔ مِنْهَاجًا راہِ عمل
۲۷۱۵۔ خَيْرَاتِ بھلے کام، بہتر کام

ع

۲۷۱۶۔ يَتَوَلَّ دوست رکھے گا
۲۷۱۷۔ دَائِرَۃٌ گردش، چکّر
۲۷۱۸۔ اَقْسَمُوْا قسم کھائی اُنھوں نے
۲۷۱۹۔ جَهْدَ سخت
۲۷۲۰۔ اَيْمَانِهِمْ قسمیں اُنکی

الثلثۃ

۲۷۲۱۔ يَرْتَدَّ پھر جائے گا
۲۷۲۲۔ اَذِلَّۃٍ نرمی کرنے والے
۲۷۲۳۔ اَعِزَّۃٍ سخت
۲۷۲۴۔ لَوْمَۃٌ ملامت کرنا
۲۷۲۵۔ لَائِمٌ ملامت کرنے والا
۲۷۲۶۔ حِزْبٌ گروہ، جماعت
(جمع : اَحْزَابٌ)

ع

۲۷۲۷۔ لَعِبًا کھیل
۲۷۲۸۔ نَادَيْتُمْ پکارتے ہو تم
۲۷۲۹۔ تَنْقِمُوْنَ تم عیب پاتے ہو

نمبر شمار عربی اُردو

۲۷۳۰۔ هَلْ اُنَبِّئُكُمْ کیا خبردوں میں تمکو
(ن ب ۶)
۲۷۳۱۔ مَثُوْبَۃً جزا، ثواب
۲۷۳۲۔ قِرَدَۃً بندر
قِرْدٌ: بندر (واحد)
۲۷۳۳۔ خَنَازِيْرَ سوّر (جمع)
۲۷۳۴۔ شَرٌّ مَّكَانًا بُرا ٹھکانہ
۲۷۳۵۔ اَضَلُّ بہت بہکے، گمراہ
۲۷۳۶۔ لَوْلَا کیوں نہیں
۲۷۳۷۔ رَبّٰنِيُّوْنَ درویش لوگ
۲۷۳۸۔ اَحْبَارُ علماء لوگ
۲۷۳۹۔ مَغْلُوْلَۃٌ تنگ ہوتے، بندھ گئے۔
۲۷۴۰۔ غُلَّتْ تنگ کردیئے گئے، باندھ دیے گئے۔
۲۷۴۱۔ مَبْسُوْطَتٰنِ کھلے ہوتے، کُشادہ
۲۷۴۲۔ اَلْقَيْنَا ڈالدیا ہم نے
۲۷۴۳۔ اَوْقَدُوْا سُلگاتے ہیں
۲۷۴۴۔ حَرْبٌ لڑائی
۲۷۴۵۔ اَطْفَاَ بجھا دیتا ہے
۲۷۴۶۔ كَفَّرْنَا دُور کردیتے ہیں ہم

نمبر شمار عربی اُردو

معاف کردیتے ہیں ہم
۲۷۴۷۔ مُقْتَصِدَۃٌ بیچ کی راہ والی
۲۷۴۸۔ سَآءَ خراب، بُرا

ع

۲۷۴۹۔ يَعْصِمُ بچائے گا
(مصدر: عِصْمَۃٌ)
۲۷۵۰۔ لَسْتُمْ نہیں ہو تم
۲۷۵۱۔ تُقِيْمُوْا قائم کرو تم
۲۷۵۲۔ لَا تَاْسَ مت غم کر
۲۷۵۳۔ هَادُوْا یہودی ہوگئے
۲۷۵۴۔ صَابِئُوْنَ ستارہ پرست
(فرقہ صابی)
۲۷۵۵۔ لَا تَهْوٰٓى نہیں چاہتے تھے
۲۷۵۶۔ حَسِبُوْٓا گمان کیا انھوں نے
۲۷۵۷۔ عَمُوْا اندھے ہوتے
۲۷۵۸۔ صَمُّوْا بہرے ہوتے
۲۷۵۹۔ ثَالِثُ ثَلٰثَۃٍ تیسرا تین میں کا، یا تین میں سے ایک
۲۷۶۰۔ صِدِّيْقَۃٌ بہت سچّی عورت
ولی صفت خاتون
۲۷۶۱۔ كَانَا يَاْكُلٰنِ دونوں کھاتے تھے

نمبر شمار عربی اُردو

۲۷۶۲۔ اُنْظُرْ دیکھ
۲۷۶۳۔ يُؤْفَكُوْنَ اُلٹے گرائے جارہے ہیں

ع

۲۷۶۴۔ لُعِنَ لعنت کی گئی
(فعل مجہول)
۲۷۶۵۔ عَلٰى لِسَانِ زبان سے
۲۷۶۶۔ عَصَوْا نافرمانی کی
۲۷۶۷۔ يَعْتَدُوْنَ حد سے نکل گئے تھے
۲۷۶۸۔ اِعْتِدَاءٌ حد سے نکلنا
۲۷۶۹۔ لَا يَتَنَاهَوْنَ نہیں منع کرتے تھے
۲۷۷۰۔ لَبِئْسَ البتہ بُرا، بہت بُرا۔
۲۷۷۱۔ تَرٰى دیکھے گا تو
۲۷۷۲۔ يَتَوَلَّوْنَ دوستی کرتے ہیں
۲۷۷۳۔ قَدَّمَتْ آگے بھیجا
۲۷۷۴۔ سَخِطَ ناراض ہُوا
۲۷۷۵۔ لَتَجِدَنَّ البتہ پائے تو
۲۷۷۶۔ مَوَدَّۃً دوستی، چاہت
۲۷۷۷۔ قِسِّيْسِيْنَ پڑھے لکھے لوگ
۲۷۷۸۔ رُهْبَانًا درویش لوگ

نمبر شمار	عربی	اُردو

نمبر شمار	عربی	اُردو
۲۷۷۹	سَمِعُوْا	سُنتے ہیں
۲۷۸۰	اَعْيُنَهُمْ	آنکھیں اُن کی
۲۷۸۱	تَفِيْضُ	بہتی ہیں (ف ی ض)
۲۷۸۱ (الف)	دَمْعٌ	آنسو (دُمُوْع جمع ہے)
۲۷۸۲	اَثَابَ	ثواب دیا، بدلہ دیا
		ع
۲۷۸۳	لَا تُحَرِّمُوْا	مت حرام کرو، مت حرام سمجھو۔
۲۷۸۴	طَيِّبٰتٌ	پاکیزہ چیزیں
۲۷۸۵	لَغْوٌ	بیکار
۲۷۸۶	اَيْمَانٌ	قسمیں
۲۷۸۷	عَقَّدْتُّمْ	گرہ باندھی تم نے، مضبوط باندھا
۲۷۸۸	اِطْعَامٌ	کھلا دینا

نمبر شمار	عربی	اُردو
۲۷۸۹	اَوْسَط	بیچ کا
۲۷۹۰	حَلَفْتُمْ	حلف، قسم کھاؤ تم
۲۷۹۱	اَنْصَاب	تھان، آستانے، بُت
۲۷۹۲	رِجْسٌ	گندی، ناپاک
۲۷۹۳	يُوْقِعَ	ڈال دے گا، واقع کرے گا
۲۷۹۴	هَلْ	کیا
۲۷۹۵	مُنْتَهُوْنَ	باز آجانیوالے رُک جانیوالے
		ع
۲۷۹۶	تَوَلَّيْتُمْ	پھر جاؤ تم
۲۷۹۷	صَيْدٌ	شکار
۲۷۹۸	تَنَالُ	پہنچے گا
۲۷۹۹	رِمَاحٌ	نیزے
۲۸۰۰	نَعَمْ	جانور، چوپایہ
۲۸۰۱	ذَوَا عَدْلٍ	دو انصاف والے آدمی
۲۸۰۲	بَالِغَ الْكَعْبَةِ	پہنچایا جائے کعبہ تک
۲۸۰۳	وَبَالٌ	وبال، شامت

نمبر شمار	عربی	اُردو
۲۸۰۴	عَادَ	پھر سے کیا
۲۸۰۵	سَيَّارَةٌ	مسافر (قافلہ)
۲۸۰۶	صَيْدُ الْبَرِّ	شکار خشکی کا
۲۸۰۷	بَيْتَ الْحَرَامِ	احترام کے لائق گھر
		ع
۲۸۰۸	بَحِيْرَةٌ	کان پھاڑ کر چھوڑ دئے جانے والا جانور
۲۸۰۹	سَائِبَةٌ	سانڈ، جو غیر اللہ کی نیاز پر چھوڑا جائے
۲۸۱۰	وَصِيْلَةٌ	ایسی اونٹنی، جو ایک مادہ جننے کے بعد دوسری بار بھی مادہ جنے، یعنی مادہ ملائے مشرکین کا طریقہ تھا کہ ایسی اونٹنی کو غیر اللہ کے نام پر چھوڑ دیتے تھے
۲۸۱۱	حَامٍ	دس بچے جنا دینے والا اونٹ
۲۸۱۲	حَسْبُنَا	کافی ہے ہم کو
۲۸۱۳	وَجَدْنَا	پایا ہم نے

نمبر شمار	عربی	اُردو
۲۸۱۴	اِثْنٰنِ	دو
۲۸۱۵	تَحْبِسُوْنَ	روک لوگے
۲۸۱۶	اِرْتَبْتُمْ	شک میں پڑو تم
۲۸۱۷	اٰثِمِيْنَ	گنہ گار لوگ
۲۸۱۸	عُثِرَ	اطلاع پائی جائے
۲۸۱۹	اِسْتَحَقَّا	مستحق ہوئے وہ دونوں
۲۸۲۰	اَوْلَيٰنِ	قریب کے لوگ
۲۸۲۱	اَدْنٰى	بہت نزدیک
۲۸۲۲	تُرَدَّ	دُور کردی جائینگی، رد کردی جائینگی
		ع
۲۸۲۳	مَاذَا	کیا
۲۸۲۴	اُجِبْتُمْ	جواب دئے گئے تم
۲۸۲۵	مَهْدٌ	گہوارہ، بچپن
۲۸۲۶	كَهْلًا	ادھیڑ عمر
۲۸۲۷	طِيْنٌ	مٹی
۲۸۲۸	كَهَيْئَةِ	جیسے کہ صورت
۲۸۲۹	تَنْفُخُ	تو پھونکتا (تھا)
۲۸۳۰	تُبْرِئُ	تو اچھا کر دیتا (تھا)

نمبرشمار	عربی	اُردو
۲۸۳۱	أَكْمَهَ	مادرزاد اندھے کو
۲۸۳۲	أَبْرَصَ	کوڑھی کو
۲۸۳۳	كَفَفْتُ	روک دیا میں نے

الربع

نمبرشمار	عربی	اُردو
۲۸۳۴	مَائِدَةً	کھانے کا دسترخوان

ع ۱۵ / ۵

نمبرشمار	عربی	اُردو
۲۸۳۵	مَا قُلْتُ	نہیں کہا میں نے
۲۸۳۶	مَا دُمْتُ	جبتک رہا میں
۲۸۳۷	رَقِيْبٌ	نگہبان
۲۸۳۸	فَوْزٌ	کامیابی

ع ۱۶ / ۶

سورۃ الانعام (۶)

نمبرشمار	عربی	اُردو
۲۸۳۹	يَعْدِلُوْنَ	برابر ٹھہراتے ہیں
۲۸۴۰	أَجَلٌ مُّسَمًّى	وقت مقرر
۲۸۴۱	تَمْتَرُوْنَ	تم شک کرتے ہو
۲۸۴۲	مُعْرِضِيْنَ	اعراض کرنے والے

نمبرشمار	عربی	اُردو
		تغافل کرنیوالے
۲۸۴۳	سَوْفَ	عنقریب، جلد
۲۸۴۴	أَنْبٰٓؤُا	خبریں
۲۸۴۵	قَرْنٌ	زمانہ، ایک زمانہ ایک وقت کے لوگ (جمع قُرُوْنٌ)
۲۸۴۶	مَكَّنَّا	ہم نے طاقت دی
۲۸۴۷	مَكَّنَ	ٹھکانہ دینا، متمکن کرنا، طاقت دینا، جمادینا، جگہ دینا
۲۸۴۸	مِدْرَارًا	زور کی بارش
۲۸۴۹	أَنْهَارٌ	نہریں
۲۸۵۰	ذُنُوْبٌ	گناہ
۲۸۵۱	أَنْشَأْنَا	اُٹھایا ہم نے، پیدا کیا ہم نے
۲۸۵۲	قِرْطَاسٌ	کاغذ
۲۸۵۳	لَمَسَ	چھونا
۲۸۵۴	مَلَكٌ	فرشتہ (جمع: مَلٰٓئِكَةٌ)
۲۸۵۵	لَبَسْنَا	شبہ ڈالتے ہیں
۲۸۵۶	يَلْبِسُوْنَ	شبہ کرتے ہیں

نمبرشمار	عربی	اُردو
۲۸۵۷	حَاقَ	گھیر لیا
۲۸۵۸	سَخِرُوْا	مسخری کی انھوں نے
۲۸۵۹	سَخِرَ	ٹھٹھا کرنا، مسخری کرنا

ع ۱ / ۷

نمبرشمار	عربی	اُردو
۲۸۶۰	سِيْرُوْا	سیر کرو
۲۸۶۱	عَاقِبَةٌ	انجام
۲۸۶۲	مُكَذِّبِيْنَ	جھٹلانے والے
۲۸۶۳	لِمَنْ	کس کے لئے
۲۸۶۴	سَكَنَ	بستا ہے، رہتا ہے
۲۸۶۵	فَاطِرٌ	بنانے والا
۲۸۶۶	يُطْعِمُ	کھلاتا ہے
۲۸۶۷	لَا يُطْعَمُ	کھلایا نہیں جاتا
۲۸۶۸	أُمِرْتُ	حکم دیا گیا ہیں
۲۸۶۹	يُصْرَفُ	پھیرا جائے
۲۸۷۰	يَوْمَئِذٍ	اُس دن
۲۸۷۱	كَاشِفَ	کھولنے والا دُور کرنے والا
۲۸۷۲	قَاهِرٌ	قابو یافتہ، زبردست
۲۸۷۳	فَوْقَ	اوپر
۲۸۷۴	أَيٌّ	کونسی

ع ۲ / ۸

نمبرشمار	عربی	اُردو
۲۸۷۵	اِفْتَرٰی	جھوٹ باندھلیا
۲۸۷۶	أَيْنَ	کہاں
۲۸۷۷	تَزْعُمُوْنَ	تم زعم کرتے تھے، دعوی کرتے تھے
۲۸۷۸	لَمْ تَكُنْ	نہ ہوگی
۲۸۷۹	فِتْنَتُهُمْ	فتنہ بازی انکی، بہانہ بازی انکی
۲۸۸۰	وَاللّٰهِ	قسم اللہ کی
۲۸۸۱	مَا كُنَّا	نہ تھے ہم
۲۸۸۲	يَسْتَمِعُ	کان دھرتا ہے
۲۸۸۳	أَكِنَّةٌ	حجاب، آڑ
۲۸۸۴	فِقْهٌ	سمجھنا
۲۸۸۵	وَقْرًا	بوجھ
۲۸۸۶	يُجَادِلُوْنَ	جھگڑتے ہیں، جدال کرتے ہیں
۲۸۸۷	أَسَاطِيْرُ	کہانیاں
۲۸۸۸	أَوَّلِيْنَ	پہلے لوگ
۲۸۸۹	يَنْهَوْنَ	منع کرتے ہیں
۲۸۹۰	يَنْئَوْنَ	رُکے رہتے ہیں (دُور رہتے ہیں)